ЭРТАГА ЛЕНИНЧА КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК

ҲАММА—МЕҲНАТ БАЙРАМИГА | «ҚИЗИЛ ШАНБАЛИК» ЧОРЛАЙДИ | «БУЮК ПОЧИН» АНЪАНАЛАРИГА САДОҚАТ | ИККИ КУНЛИК ТОПШИРИҚ БАЖАРИЛАДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 86 (4484)
17 АПРЕЛЬ 1981 й.
ЖУМА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ПАРОВОЗ ГУДОГИГА БИНОАН

Бу ветеран-паровоз «истеъфода». Уни тарих учун асрашаяпти. Лекин унинг ўтхонасидан ҳамон олов аримайди. У ишлаяпти. Пўлат магистралларда қанча вақтлардан бери тепловозлар ўқдай учиб юрибди. Унинг вазифаси эса уларни дистилланган сув билан таъминлашдан иборат. Паровоз ўз имкониятларига яраша меҳнат қилишда давом этяпти.

Фақат йилда бир марта, апрелнинг учинчи шанбасида — коммунистик меҳнат байрами куни «732-35ЭМ» паровози ўз «гаванини» — тепловозларни техник кўрикдан ўтказиш пунктини тарк этиб, жонажон «Тошкент» депосига йўл олади.

Бугунги кунда паровоз фахрли рейсга шай бўлиб турибди. У ғоят гўзал. Ғилдираклари қизил, бандажлари оқ рангга бўялган. Ёнларига транспарантлар илинган, мовий лентада «КПССга шон-шарафлар!» сўзлари ёзилган. Олдига В. И. Лениннинг катта портрети, Совет Иттифоқи герби ва Қизил байроқ ўрнатилган.

Эски паровоз нега бунчалик ардоқланяпти? Унда биринчи беш йиллик қурилишлари учун юклар ташилган, фронтга қурол-аслаҳа, озиқ-овқат олиб борилган. У гўё Москва-Сортировочная депосида 1919 йил 12 апрелда бўлган биринчи коммунистик шанбалик билан мустаҳкам бирликнинг рамзидай туюлади.

Тун бўйи паровоз темир йўлда буғ чиқариб туради. Эрталаб соат 8 да фахрли темирйўлчи, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси, кўкраги орден ва медалларга тўла Алексей Анисимович Скудов паровоздаги машинист ўрнини эгаллайди. Унинг шериги, фахрли темирйўлчи, кителига орденлар қадалган Александр Семёнович Филатов паровоз гудогини чалади. Шундан кейин тантанали митинг бошланади. Кейин ҳамма ишга киришади.

Катта мастер Павел Дмитриевич Строфопулло шундай ҳикоя қилади:

— Коммунистик шанбалик куни «Тошкент» пункти коллективи 10 та тепловозни бепул ремонт қилиб беради. 10 тонна темир-терсак йиғамиз, территорияни ободонлаштирамиз ва кўкаламзорлаштира м и з. Бригадир Фатхулла Йўлдошев, слесарь Юрий Баришев, смена мастери Владимир Мирошников, слесарь Шоҳид Юнусов, аккумуляторчи Вера Бекмешева «қизил шанбалик» учун юксак мажбуриятлар қабул қилишди.

В. ЛАПИНА.

Вазифалар белгиланди

Тошкент тажриба пиллакашлик фабрикаси коллективи В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллигига бағишлаб 18 апрелда шанбалик ўтказиш ташаббусига биринчилар қаторида қўшилди. Ишчилар меҳнат байрамида қилинадиган ишларни белгилаб олдилар. Шанбалик куни 400 киши қатнашади, 250 ишчи станокда ишлайди. Қолган кишилар корхона территориясида кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш ишларини амалга оширадилар. 300 туп дарахт ўтқазилади, 600 погон-метр ариқ тозаланади.

— Шанбалик куни, —дейди фабрика партия ташкилоти секретари Д. Бектошева, — 10 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилади. КПСС аъзолари Акмал Шукуров, Гулнора Усмонова бошлиқ бригадалар коллективлари нормаларини 1,5 баравар ошириб бажаришга аҳд қилишган.

БОҒ ЧИРОЙ ОЧАДИ

Пойтахтимиз д а г и барча олий ўқув юртлари каби Тошкент Давлат маданият институтининг 2000 га яқин студенти коммунистик шанбаликда актив иштирок этади.

Ҳар бир группа студентларига маълум территория бўлиб берилган. Шу куни студентлар институт атрофини ва бинонинг ички қисмини тозалашади. Институт янги биноси территориясига 150 туп мевали ва манзарали ниҳоллар экилади ва дарахтлар бўялади, 500 метрли ариқчалар тозаланади.

— Бундан ташқари, —дейди институт комсомол комитетининг секретари Марина Жабборова,— В. Котик номли болалар маданият ва истироҳат боғини ўз оталиғимизга олганмиз. Шу куни студентлар боғини ёзги очилиш мавсумга шай қилиб қўйиш мақсадида бир қатор ишларни амалга оширадилар. Жумладан, боғ территорияси тозаланади, дарахтлар оқланади, ҳамда янги ўриндиқлар ўрнатилади.

Хуллас, кичкинтойларнинг маданий ҳордиқ чиқариши учун барча қулайликлар яратилади.

М. АҲМЕДОВА.

Йиллик план — муддатидан илгари

ШАҲАР ИНДУСТРИЯСИ ОДИМИ

Шаҳардаги саноат, транспорт ва алоқа корхоналарининг ишлаб чиқариш коллективлари умумхалқ байрами — 1 Майга катта меҳнат туҳфалари тайёрлашга интилиб, муддатидан аввал шу йилнинг биринчи квартали планини бажардилар. Бу маҳсулот реализация қилиш бўйича топшириқни 2,1 процент ортиғи билан адо этиш имконини берди.

Меҳнат унумдорлиги топшириққа нисбатан 102,1 процент бажарилди. Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ишлаб чиқариш ҳажмининг ўсиш суръати 104,5 процентни ташкил этди. Меҳнат унумдорлиги 1980 йилнинг январь ойига нисбатан 2,1 процент юксалди. Ишлаб чиқариш ҳажмининг меҳнат унумдорлигини юксалтириш эвазига ўсиши 53,8 процентни ташкил этди.

Товар маҳсулот реализация қилиш бўйича давлат топшириғини Сергелидан бошқа шаҳардаги барча районлар бажарди.

Шаҳар районларида саноат ишлаб чиқариш планининг бажарилиши ва ўсиш суръати йилнинг биринчи кварталида қуйидаги маълумотлар билан изоҳланади.

Шаҳар районлари	Реализация бўйича планнинг бажарилиши (процентларда)		Ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ўсиш суръати (процентларда)			1981 йилнинг январь-мартида социалистик мажбуриятларнинг бажарилиши (процентларда).
	1981 йилнинг март ойида	1981 йилнинг январь-март ойларида	Реализация бўйича	Ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	Меҳнат унумдорлиги бўйича	
Шаҳар бўйича	102,7	102,1	101,9	104,5	102,1	143,2
Акмал Икромов райони	102,4	103,1	104,3	105,3	104,8	2,3 б.
Киров райони	106,8	103,3	101,0	103,1	103,2	2,9 б.
Куйбишев райони	101,4	101,3	103,4	104,6	104,2	132,7
Ленин райони	102,4	102,5	102,2	102,8	103,2	143,3
Октябрь райони	103,1	103,2	104,7	106,9	106,2	151,8
Собир Раҳимов райони	102,9	102,8	106,3	108,4	107,2	134,3
Сергели райони	96,2	98,9	109,2	112,2	100,4	—
Фрунзе райони	103,4	101,3	101,6	104,0	96,3	192,1
Чилонзор райони	105,1	104,6	106,7	105,2	102,6	155,3
Ҳамза райони	102,4	102,4	100,0	106,4	102,2	131,9

1981 йилнинг уч ойи мобайнида Тошкент саноати планга қўшимча 16 миллион 408 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Шу жумладан, Акмал Икромов райони 881 минг сўмлик, Киров райони 1.461 минг сўмлик, Куйбишев райони 1.672 минг сўмлик, Ленин райони 1.612 минг сўмлик, Собир Раҳимов райони 1.511 минг сўмлик, Сергели райони 452 минг сўмлик, Чилонзор райони 932 минг сўмлик, Ҳамза райони 5.145 минг сўмлик, Фрунзе райони 1.210 минг сўмлик планга қўшимча маҳсулот реализация қилдилар.

«Ўзбексельмаш», «Ўзбекхлопкмаш» бирлашмасининг машинасозлик заводи, ҳисоблаш техникасини ремонт қилиш заводи, электротехника, 4-темир-бетон буюмлари, чинни, экскаватор ремонти, «Геологияразведка» заводлари, дурадгорлик буюмлари заводи, «Электромаш», кўн-мўйна заводлари; «Чевар», «Средазкабель», «Энергостройиндустрия», «Тошкентпиво» бирлашмалари, «Сигнал» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси, кўн-галантерия ва спорт буюмлари, «Тошкент» мебель бирлашмалари, бош кийимлар, кўн-галантерея буюмлари, упа-элик; қоғоз, миллий чолғу асбоблари, тамаки фабрикалари; булка-кондитер фабрикаси, «Турист», пардозлаш трестининг қурилиш материаллари комбинати, «Тошкентвино», 1, 2-уйсозлик комбинатлари, Модалар уйи ва бошқа корхоналар ишлаб чиқариш ҳажмини юксалтиришда юқори суръатларга эришдилар.

Кўпгина корхоналар шартномадаги мажбуриятларини бажара бориб, муҳим халқ хўжалиги буюмлари ишлаб чиқариш бўйича ойлик топшириқни муваффақиятли адо этдилар.

Шу билан бирга 1981 йилнинг январь-март ойларида шаҳардаги бир корхона маҳсулот реализация қилиш бўйича план топшириғини бажара олмади. Бу Сергелидаги ошхона ва бошқа мебеллар заводидир. Бу корхона 1.281 минг сўмлик маҳсулот реализация қилмади.

Ўзбекистон пойтахти меҳнат коллективлари умумхалқ байрами шарафига қабул қилинган юксак мажбуриятларини муваффақиятли бажаришга интилиб, майолди меҳнат вахтасида туришибди. Шу куннинг вазифаси ишлаб чиқаришнинг барча участкаларида меҳнат суръатини оширишдан, меҳнатни пухта ташкил этишдан иборат. Бу оз маблағ ва куч сарфлаб, кўплаб юқори сифатли маҳсулот тайёрлаш имконини беради.

Ташаббусга қўшилиб

Тошкентдаги 2521-автоколонна коллективи 18 апрель куни доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллигига бағишланган коммунистик шанбалик ўтказиш бўйича москвликлар бошлаган ватанпарварлик ташаббусини қизғин қўллаб-қувватламоқда.

Автоколонна коллективи шанбалик куни 305 автомашинани рейсга чиқариб, 10 минг тонна халқ хўжалик юкини белгиланган манзилга етказиб беришга қарор қилди. 180 минг тонна-километр иш бажарилади, беш йиллик фондига 1,5 минг сўм маблағ ўтказилади. Белгиланган юкларнинг бутун ҳажми тежаб қолинган ёнилғи ҳисобига ташилади.

«Ҳурмат белгиси» ордени кавалери, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган автотранспортчи И. И. Жевлаков, республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати А. Мунталов, социалистик мусобақа ғолиблари Ю. Грибков, В. А. Приподько ўртоқлар бошчилик қилган, пудрат усулида ишлаётган бригадаларнинг ҳайдовчилари коммунистик шанбалик ўтказиладиган кунга 5 ойлик планни адо этишга сўз бердилар. 18 апрель куни эса, улар кунлик нормани 1,5 ҳисса бажариб, 3 минг тонна юк ташишга эришадилар.

Бундан ташқари ободончилик ишларини бажариш ҳам кўзда тутилмоқда. Инженер-техник ходимлари ва хизматчиларнинг кучи билан 500 туп турли гул кўчатлари ва 100 туп дов-дарахт ўтқазилади, ариқлар тозаланади.

Автоколонна коллективи республика Автомобиль транспорт министрлиги корхоналарининг барча коллективларига мурожаат қилиб, коммунистик шанбалик куни энг юқори меҳнат унумдорлигига эришишга чақирди.

Л. МАТКАРИМОВА,
«Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси ходими.

МЕЛИОРАТОРЛАР АҲДИ

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги бўлинмалари, саноат корхоналари ва ташкилотлари В. И. Ленин туғилган кун шарафига ўтказиладиган коммунистик шанбаликка пухта ҳозирлик кўрдилар. Министрликка қарашли қурилиш, саноат корхоналари, автотранспорт ташкилотларининг 55,5 мингта ишчи-хизматчиси меҳнат байрамида иштирок этади.

Туямўйин гидроузели, Ҳисорак, Зомин сув омборлари, Паркент канали каби беш йиллик зарбдор қурилишларида, Қашқадарё чўлларида, Амударёнинг қуйи этакларида катта ҳажмда иш бажарилади. Сув хўжалиги қурилиши саноати меҳнат байрами кунида 172 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаради. 1120 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари адо этилади. 118 минг тонна юк ташилади. 1000 квадрат метр тротуар ва йўллар ремонт қилинади. 1100 туп гул ва турли дарахт кўчатлари ўтқазилади, 49 тонна металл парчалари тўпланади.

УЮШҚОҚЛИК НАМУНАСИ

Тошкент Советининг 50 йиллиги номли вагон ремонт заводи ишчи ва хизматчилари доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллиги шарафига «қизил шанбалик» ўтказишга пухта ҳозирлик кўриб қўйдилар. Шу куни 400 дан ортиқ ишчи ўз иш жойларида, қолганлар завод территориясини ободонлаштириш билан машғул бўлади. 14 минг сўмликдан зиёд ремонт ишларини бажариб, эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқарилади. Тежалган хом ашё ва электр энергияси ҳисобига меҳнат қилинади. Битта вагон капитал ремонтдан чиқарилади.

Корхона территорияси орасталанади. 500 тупга яқин гул, манзарали дарахт, яшил тўсиқлар экилиб, гулзорларга ишлов берилади.

Завод коллективи шу кунги ишлаб чиқаришдан топилган маблағнинг 1050 сўмини беш йиллик фондига ўтказади.

ЯШИЛ ЛИБОС

Республикамизнинг ҳамма корхона ва ташкилотлари қатори Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент Давлат медицина институтига қарашли Шифокорлар шаҳарчаси уй-жойлардан фойдаланиш идораси шанбаликда 1000 сўмлик иш бажаради.

— Кўкаламзорлаштириш мавсумини ҳар қачонгидан ҳам уюшқоқлик билан ўтказяпмиз, —дейди идора бошлиғи В. А. Григорьев.— Мавсум давомида 1000 тупдан зиёд мевали ва манзарали кўчатлар ўтқазилди. Шаҳарчанинг барча территорияси чиқиндилардан тозаланяпти. Ирригация шаҳобчаларини тозалашга катта эътибор беряляпти.

Шифокорлар шаҳарчасидаги «Наргиз» кафеси, болалар боғча-яслиси атрофида майдонни тозалаш, дарахтлар танасини оқлаш, тагини юмшатиш, ариқ ва зовурларни тозалаш, кўплаб гул, мевали ва манзарали дарахт кўчатларини ўтқазилмоқда. Бу ишда Б. Ҳаитбоев, П. Матчонов, М. Расулова, Р. Сандхўжаева ва Р. Абдивалиевалар ажойиб умумхалқ ишида фидокорлик кўрсатмоқда.

А. НОРБОЕВ.

ТЕЖАЛГАН МАТЕРИАЛЛАР БИЛАН

Шина ремонт заводида Москвадаги илғор саноат корхоналари коллективларининг В. И. Ленин туғилган куннинг 111 йиллигига бағишлаб Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик ўтказиш ташаббусига бағишланган йиғилишда илғор ишчилар нутқ сўзлаб шанбаликда ҳар доимдагидан анча барвақт иш бошлаб, смена топшириғини 130— 140 процент бажаришга, ҳамма маҳсулотни биринчи тақдимда топширишга сўз беришди.

Йиғилишда корхонада коммунистик шанбаликни ўтказиш комиссияси тузилди. Кунни-кеча шу комиссия меҳнат байрами куни амалга ошириладиган тадбирлар планини эълон қилди. Унда ёзилишича, 18 апрелдаги коммунистик шанбаликда юз киши қатнашади. Ишчилар ўз иш жойларида меҳнат қилиб, 7,5 минг сўмлик маҳсулот тайёрлашади. Буюртмачи автотранспорт корхоналарига ремонтдан чиқарилган 220 та шина юборилади. Маҳсулотнинг асосий қисми тежалган хом ашё ва электр энергия билан ишлаб чиқарилади.

Корхона хизматчилари меҳнат байрами куни завод территориясини ободонлаштириш билан шуғулланишади. 260 туп дарахтга шакл берилади, оқланади, ҳовлилар тартибга келтирилади.

Шу кунги иш ҳақи тўлалигича ўн биринчи беш йиллик фондига ўтказилади.

«Узбексельмаш» ишлаб чиқариш бирлашмаси 5-цехининг машинасозлари Бутуниттифоқ коммунистик шанбалигига яхши тайёргарлик кўрдилар. Шанбаликда юксак унум билан меҳнат қилишга аҳд қилганлар қаторида Носир Мақсудов бошлиқ пешқадам бригада аъзолари (суратда) ҳам бор. Бригада етакчиси яқинда «Шавкатли меҳнати учун» медали билан мукофотланди.

М. Нуриддинов фотоси.

Тошкент келажакка одимламоқда

«ТашНИИПИгенплан» институтида Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг иккинчи секретари К. П. Дудин раислигида шаҳар партия комитети, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг қўшма мажлиси бўлиб ўтди. Унда Тошкентни 1981 — 1990 йилларгача бўлган даврда ривожлантиришнинг бош плани лойиҳаси тўғрисидаги масала кўриб чиқилди.

Тарихдан бир шингил келтирамиз:

Тошкентни ривожлантиришнинг дастлабки бош плани «Мособлпроект» томонидан 1938 йилда тузилган эди. Шаҳарни социалистик реконструкция қилиш ана шу асосда олиб борилди. Бу даврда дастлабки йирик кўп қаватли биноларга эга бўлган массивлар қурилди. Янги магистрал кўчалар бунёд этилди. Шаҳар хўжалигини қайта қуриш ишлари бошланди. Урушдан кейинги йилларда қурилиш, айниқса тез суръатлар билан олиб борилди. Бироқ, унда шахсий турар жойлар қурилиши анча устунлик қилган эди.

1954 йилда «Ташгипрогор» институти янги бош план тузди. Бу лойиҳа бўйича 60-йиллар ўртасигача шаҳарни реконструкция қилиш ишлари олиб борилди. Янги йирик массивлар (Чилонзор ва бошқа массивлар), янги магистрал кўчалар пайдо бўлди. Қурилиш индустрияси ривожланди. 1967 йилда Тошкент аҳолиси сони 1 миллион 250 минг кишига етди. Шаҳар Ўрта Осиёнинг энг йирик сиёсий, маданий, саноат ва транспорт маркази бўлиб қолди.

1967 йилда «Ташгипрогор» институтининг коллективи ишлаб чиққан Тошкентнинг янги бош плани тасдиқланди. Унда шаҳарни тез суръатларда қайта тиклаш, зилзила оқибатларини тугатиш, зилзилага чидамли бинолар қуриш вазифалари ўз аксини топган эди. Мамлакатнинг йирик ижтимоий-сиёсий ва маданий марказларидан бири сифатида Тошкентнинг ошиб бораётган аҳамиятига жавоб бера оладиган умумшаҳар марказини ривожлантириш масалалари, транспорт, инженерлик ускуналари, ободонлашган шаҳар атрофи зоналарини бунёд этиш масалалари янгича, сифатли ҳал этилди.

Мана энди, Тошкентни ривожлантиришнинг тўртинчи бош плани олдимизда турибди. Лойиҳанинг бош архитектори, архитектура кандидати Маргарита Георгиевна Лифановская шундай ҳикоя қилади:

— Шаҳарда энг кейинги бош план рўёбга чиққандан буён катта ўзгаришлар бўлди. Халқлар дўстлиги майдони, Авиасозлар саройи сингари гўзал архитектура ансамбллари ва иншоотлари пайдо бўлди, янги равон магистраллар қурилди, метрополитен ишга тушди.

Тошкент аҳолиси сони 2 миллион кишига яқинлашиб қолди. Бу йиллар ичида турар жой қурилиши кенг миқёсда олиб борилиши туфайли 700 мингга яқин тошкентликлар ўз уй-жой шароитларини яхшиладилар.

Тошкентни ривожлантиришнинг янги бош планининг асосий вазифаси Ўзбекистон пойтахтини намунали коммунистик шаҳарга, юксак ободонлашган, аҳолининг меҳнат қилиши, турмуши ва дам олиши учун энг қулай шарт-шароитлар яратиб берилган шаҳарга айлантиришдан иборатдир. Оммавий турар жой қурилиши янада ривожланади. 1990 йилга бориб, шаҳарнинг ҳар бир аҳолиси 14 квадрат метр турар жой майдонига эга бўлади.

Шаҳарнинг транспорт структураси анча ривожланади. Энгельс кўчасидан то Оҳангарон шоссесигача Ўзбекистон ССР 50 йиллиги проспектини бунёд этиш ишлари ниҳоясига етади. Тошкентнинг шимолий-шарқидан, жанубий-ғарбига томон темир йўл линияси бўйлаб янги равон магистрал қурилади. «Бахт» ва «Роҳат» типидаги янги, кенг кўкаламзор зоналар барпо этилади. Улардан бири Қорақамиш канали ёқаларида бунёд этилади. Шаҳардан оқиб ўтадиган барча каналлар кўкаламзорлаштирилади ва ободонлаштирилади.

1990 йилгача метрополитеннинг Студентлар шаҳарчаси ва Қорақамишни шаҳар маркази билан боғлайдиган иккинчи линиясининг иккинчи навбати қурилиши ниҳоясига етади.

Шаҳар майдони унчалик кенгаймайди. Бу йилларнинг ўзига хос хусусияти шу бўладики, эски территориялар актив реконструкция қилинади. Асосий эътибор Октябрь ва Собир Раҳимов районларини комплекс қуришга, шунингдек Сергели районини янада ривожлантиришга қаратилади. Бу районда янги транспорт магистраллари, йирик жамоат маркази бунёд этилади.

Янги бош планни ишлаб чиқишда «ТашНИИПИгенплан» институти, директори, архитектура кандидати Ф. Турсунов раҳбарлигидаги тошкентлик архитектор ва инженерларнинг катта коллективи ишлади. Лойиҳа авторлари тажрибали шаҳарсозлар С. Одилов, Н. Гусева, А. Ванке, В. Миҳаэлян, Т. Раимов, Г. Шашлова, А. Курант, Д. Латипов ва бошқа мутахассислардир.

Ўзбекистон пойтахтини ривожлантиришнинг янги бош планини ҳаётга тадбиқ этиш КПСС XXVI съезди қўйган вазифа «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун!» деган асосий вазифани ҳал этишга кўмаклашади.

А. ТЮРИКОВ.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Л. И. Брежнев ва Н. А. Тихонов ўртоқлар Кампучиянинг миллий куни муносабати билан Кампучия Халқ Республикаси Халқ революцион кенгашининг Раиси, Кампучия Миллий қутқарув бирлашган фронти Марказий Комитетининг Раиси ўртоқ Хенг Самринга табрик телеграммаси йўлладилар.

● Ўзбекистон почта, телеграф ва телефон тармоқларининг, радиотелевизион марказларининг меҳнаткашлари ўн биринчи беш йилликда иш самарадорлиги ва сифатини кескин оширишга эришишлари лозим. Алоқа корхоналари, партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари ва коллективларининг 16 апрель куни Тошкентда бўлиб ўтган республика кенгашида шулар тўғрисида гапирилди.

телетайп лентасидан

● **УЛАН-БАТОР.** Олтинчи беш йиллик мобайнида Монголия халқ хўжалигининг барча тармоқларида саккиз мингга яқин кашфиёт ва техникавий жиҳатдан такомиллаштирилган янгиликлар жорий этилди. Уларни жорий этишдан олинган иқтисодий самара 70 миллион тугрикдан ортди.

Бундан бир неча йил муқаддам ташкил этилган ихтирочилар ва рационализаторлар жамияти бугунги кунда ўз сафларида ўн минглаб кишиларни бирлаштирган «Ишчилар ташаббусига —инженерлик мадади» шиори остида ўтган оммавий ҳаракат натижасида ижодкор бригадалар ва жамоатчилик конструкторлик бюролари ташкил этилди.

● ВЕНА. Австрия савдо, ҳунармандчилик ва саноат министри И. Штарибахер ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: Австрия билан Совет Иттифоқи ўртасидаги савдо иқтисодий муносабатлари анъанавий, барқарор ва ўзаро манфаатли характерда бўлиб, унга ҳеч қандай вақтинчалик ўзгаришлар таъсир эта олмайди.

Австрия, деди у, иқтисодий, илмий-техникавий ва саноат ҳамкорлигини ривожлантириш ва чуқурлаштиришнинг 1990 йилгача бўлган узоқ муддатли программасини муваффақиятли амалга оширишга кўмаклашишга қатъий қарор берган. Биз Совет Иттифоқидаги шерикларимиз билан бирга савдо-иқтисодий муносабатларни ривожлантиришнинг янги йўллари ва шаклларини қидириб топишга катта эътибор берамиз. Бу эса, шубҳасиз, ҳар иккала мамлакат халқлари манфаатларига хизмат қилади.

● **НЬЮ-ЙОРК. 18 ёшдан 35 ёшгача бўлган америкалик хотин-қизларнинг 65 процентидан кўпроғида шахсий қурол бор. «Глэймор» журнали журналхоналар орасида ўтказган савол-жавоб якунларига асосланиб ана шу ҳақда хабар беради. Америкада жиноятчилик бениҳоя даражада кўпайиб кетганлиги туфайли мамлакатни қамраб олган ваҳима бунинг асосий сабабидир, деб таъкидлайди журнал.**

● КАРАКАС. Венесуэланинг ижтимоий-иқтисодий аҳволи жуда оғирлигича қолмоқда. Меҳнат ресурслари миллий кенгашининг маълумотларига қараганда венесуэлаликлардан қарийб 40 процентининг турмуш даражаси расмий равишда эълон қилинган «камбағаллик чегараси»дан паст.

Бу гапнинг амалдаги маъноси шундан иборатки, мана шу нефть қазиб чиқарувчи бадавлат мамлакатнинг 1,2 миллион аҳолиси аянчли қашшоқлик шароитида кун кечирмоқда.

(ТАСС).

Мураббийчилик ҳаракатига—кенг йўл

Ёшларга ўрнак

Машиналар ва станокларнинг ғовурига тўлган цехда меҳнат қайнайди. Одатдаги иш кунларининг бири. Аммо бу кун Босит учун алоҳида аҳамиятга эга. У қўшни машинада меҳнат қилаётган шогирди Акбарнинг ҳаракатларини диққат билан кўздан кечирар, эпчил қўллари эса ишдан бўшамасди. Акбар ора-сира устозга қараб қўяр, нигоҳида: «қалай эплаяпманми?» деган маъно ифодаланар эди.

Бугундан эътиборан унинг ҳам зиммасига каттагина масъулият юкланган, у мустақил ишга ўтган. У белгиланган шахсий нормани бажариши ва цех коллективининг умум планига ҳисса қўшиши лозим.

Босит унинг ишга сингишиб кетолмаганини сезиб турар, зарур пайтда ёрдам беришга шай эди. Шу билан бирга ички ҳаяжон билан қандайдир изтироб кўнглига соя солиб турарди. Бугун шогирди мустақил равишда ишлашга ўтди. Босит эса шогирди касбини ардоқлаб, коллективга сингиб кетишини чин дилдан истарди. Мана шунинг учун ҳам унинг бутун диққат-эътибори Акбарда эди. Ахир, ҳали уни анча вақтгача суяб бориши лозим-да, Бу устозлар учун ҳам қарз, ҳам фарз.

Босит шу вақтгача анчагина шогирдлар тайёрлаб етиштирди. Кўплари ҳозир пластмасса буюмлари заводининг илғор ишчиси, меҳнатлари орқасида обрў-эътибор қозонишган.

Босит шуларни хаёлидан ўтказаркан, бир зум бўлса-да, ўзининг босиб ўтган қисқа аммо шарафли меҳнат йўли кўз ўнгида гавдаланди.

Ўрта мактаб партасидаёқ у ўз ўрнини танлаб қўйганди. «Пластмасса буюмлари заводида ишлайман»,—дерди у, келгуси режалари ҳақида сўраганларга. Дарҳақиқат, завод коллективи Боситни илиқ қаршилади, ҳунар ўргатди, ҳазрати олий ишчилар сафидан ўрин олишига кўмаклашди. Шунга ҳам мана ўн йилдан ошди. Бошда уни оддийгина қилишиб «Босит» дейишарди. Кейин Босит Очилович дейишадиган бўлишди. Албатта, бунинг замирида катта ҳурмат ва ишонч ётарди. Чунки, бу пайтда Босит меҳнати билан коллективга танилган, коммунистик меҳнат зарбдори унвонига эга бўлганди. Бундан ташқари ёшларга касб ўргатиб, коллектив сафини кенгайтиришга ҳисса қўшмоқда эди. Босит ёшларни тарбиялаб ишчилар сафига қўшишга ғоят масъулият билан қарарди. У ўзининг «ТП—250» дастгоҳида ой давомида белгиланган 25 минг ўрнига 27—28 минг дона пластмасса буюмлар тайёрлаб, унинг юқори сифатли бўлишига ҳаракат қиларди. «Устоз ҳар томонлама шогирдига ўрнак бўлмоғи лозим»—дерди у. Шогирдларини ҳам шу йўсинда тарбияларди. Улар бир неча хил маҳсулот турларини ишлаб чиқаришга кўниктирарди. Боситдан ҳунар ўрганган ёшлар маҳсулотнинг хилма-хил турларини ишлашни ўзлаштириб олишарди. Яқин кунларда ундан касб ўрганган С. Кабиров айни пайтда яхшигина натижаларни қўлга киритмоқда. А. Ашуров эса устозига таянган ҳолда ўз маҳоратини ошириб бормоқда. Бундан ташқари коммунист Босит Очилов ўзи меҳнат қилаётган полиэтилен плёнка ишлаб чиқариш цехида партия группасининг ташкилотчиси, завод жамоат ишларининг актив иштирокчисидир. Шу кунларда 1981 йили иккинчи квартал ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Шогирдларига ҳар томонлама ҳунар ўргатиб ва уларга ўрнак бўлиб келаётган Босит Очиловнинг режалари буюк, у ҳали кўп шогирдлар тарбиялайди.

Н. НОРҚОБИЛОВ,
жамоатчи мухбиримиз.

КОММУНИСТ ЎЙЛАРИ

Партия даъватига жавобан

Мамлакатимиз коммунистларининг анжумани 80-йиллар ва ўн биринчи беш йилликдаги вазифаларни ойдин белгилаб берди. Бу режаларнинг муваффақиятли амалга оширилишига ишончимиз комил! Негаки партиямиз XXVI съезди беш йиллик режаларини адо этишнинг барча имкониятлари ва мавжуд резервларини ҳам белгилаб берди. Фан-техника тараққиётини янада жадаллаштириш, унинг муваффақиятларини дадил жорий этиш, экономикани интенсив ривожлантириш йўлига ўтказиш, ресурсларнинг ҳамма турларини ҳар томонлама тежаш ва иш сифатини яхшилаш янги беш йиллигимизнинг асосий вазифаларидандир.

Янги режаларни амалга ошириш бизнинг ҳар биримизга боғлиқ, албатта. Партиямиз биз совет кишилари фаровонлигини янада оширишни кўзлаб юксак марраларни белгилаган экан, съезд минбаридан туриб: «Кўпроқ ташаббускор бўлингиз, кўпроқ принципиаллик кўрсатингиз» деган даъватга лаббай деб жавоб берамиз.

Шу кунларда коллективимизда юксак меҳнат ва сиёсий кўтаринкилик вазияти ҳукм сурмоқда. Социалистик мусобақа кенг ривож топмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1 Май Чақириқларидан руҳланиб, фақат айрим ишчиларгина эмас, бригада, участкалар ҳам ўз зиммаларига янги мажбуриятлар қабул қилишмоқда. Масалан, мен бошчилик қилаётган бригада беш йиллик топшириқни уч йилда адо этиш учун курашяпти. Коммунистлар янги-янги ташаббусларни бошлаб беришяпти. Улар сафида В. Ялиничев, Д. Прудченко, А. Вдовин ва бошқалар бор. Мусобақадош В. Вечерка бригадаси эса Улуғ Октябрь байрамигача йиллик планни адо этиш учун сидқидилдан меҳнат қилмоқда.

Ҳозир коллективимизда меҳнат тарбиясига, айниқса меҳнатга коммунистик муносабатда бўлишга катта эътибор берилияпти. Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш ҳаракатида актив қатнашаётган корхонамиз коллективининг 96 процентдан зиёди социалистик мусобақанинг турли формаларига жалб этилганлар. Анвар Муҳамедов сингари ишлаб чиқариш илғорларининг иш тажрибалари эса ҳар бир бригада, участка ва иш жойида кенг оммалаштириляпти. Бизнинг ягона мақсадимиз — съезд қарорларини изчил адо этишга ўз муносиб ҳиссамизни қўшишдир. Ўтган уч ойлик иш якунлари ана шу истагимиз рўёбга чиқаётганидан яққол далолат бериб турибди.

А. ЛЕБЕДЕВ,
В. И. Ленин номли электрон-техника заводи коммунистик меҳнат зарбдори.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ ХАТЛАР

• Шаҳримиз обод ва кўкаламзор бўлсин

ҲАР БИРИМИЗНИНГ БУРЧИМИЗ

Тошкентликлар ўз шаҳарларини севадилар. Шунинг учун ҳам унинг доимо озода, чиройли ва кўркам бўлишига ўз ҳиссаларини қўшиб, ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ойлигида, умумхалқ ҳашарларида самарали иштирок этишмоқда. Ана шу оммавий ҳашарлар туфайли шаҳримиз янада кўркамлашиб бормоқда. Лекин ойлик якунланаётган ҳозирги паллада кўпчиликнинг дилини ғаш қилаётган, шаҳримиз ҳуснига доғ бўлиб тушаётган айрим нуқсонлар бизни ажаблантирди.

Баъзи ҳамшаҳарларимиз ўз манфаатларини кўзлаб дуч келган ерга чиқиндиларни чиқариб ташлашмоқда. Улар ҳеч қандай қоидага амал қилмасдан шаҳримиз ҳуснини бузишмоқда. Шаҳар санитария милицияси ходимлари ҳар куни ана шундай фактлар содир бўлаётганлигининг шоҳиди бўлишмоқда. Кўчалар ва бинолар территорияларининг яхши тозаланмаслиги, ариқлардан чиқариб қўйилган чиқиндиларнинг ўз вақтида олиб кетилмаслиги, ирригация шахобчаларининг чиқиндилар билан тўлиб ётганлиги, ахлатларнинг тўпланиб қолиши айниқса микрорайон ва кўчалар ҳуснини бузмоқда.

Баъзи корхона ва ташкилот раҳбарларининг айби билан ҳам шаҳримиз ҳуснига путур етказилмоқда. Бунга мисол тариқасида 1-ғишт заводига кириб чиқаётган машиналарни кўрсатиш мумкин. Бу транспортларнинг ғилдираклари қум ва лойлардан тозаланмайди. Машиналар Циолковский кўчасига чиқиши билан ҳамма ёқни ифлос қилмоқда, гўзал шаҳримиз қиёфасини хунуклаштирмоқда. Бу ҳақда ғишт заводи раҳбарлари яхши билишади. Лекин улар шаҳримиз озодалиги борасидаги бурчларини унутиб қўйишган кўринишади.

2-Қорақамиш массивининг 4-микрорайонидаги 12-уйнинг 5-квартирасида яшовчи Й. Эшонхўжаева, Тўёна кўчасидаги 9-уй, 53-квартирада истиқомат қилувчи Б. Слаткова чиқиндилар олиб кетадиган машиналарнинг мунтазам келиб туришига қарамасдан ахлатларни дуч келган ерга тўкишган. Бундай ва шунга ўхшаш жамоат тартибини бузаётганлар шаҳар санитария-эпидемиология станцияси ва санитария милицияси томонидан маъмурий жавобгарликка тортилди.

Шаҳримиздаги баъзи турар жой бинолари балконлари ҳам қониқарсиз аҳволда. Баъзилар балконларга дуч келган нарсани осиб қўйиш, кирларни ёйиб қўйиш билан шаҳар ҳуснини бузишмоқда. 2-троллейбус парки ҳайдовчиси П. Кожиков ва унинг қўшниси Н. Иванова Богдан Хмельницкий кўчасидаги 67-уйнинг 4-корпуси 18, 16-квартирасида яшашади. Улар айби билан балконларни тоза тутиш бўйича қоидалар бузилган. Шуни айтиш керакки, кўплаб аҳоли балконларнинг ҳамиша озода бўлишига эътиборсизлик билан қарашяпти.

Табиийки, бундай нуқсонларни ва тартиббузарларни фақатгина маъмурий чоралар билан камайтириб бўлмайди. Бу ишда барча ҳамшаҳарларимиз, кенг жамоатчилик иштирок этиши зарур. Ҳаммамиз биргаликда Тошкентни коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантиришга ҳисса қўшишимиз керак!

М. ЖЎРАЕВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети Ички ишлар бошқармасининг бўлим бошлиғи.

Яқинда ҳаваскор фотомухбир Э. Муҳаммедов шаҳримиздаги 1-пойафзал фабрикасида бўлиб, коллективнинг меҳнат фаолиятини акс эттирувчи бир нечта фотосуратлар олиб қайтди. Диққатингизга ҳавола этилаётган ушбу суратда комсомол аъзоси, корхонанинг пешқадам ишчиларидан бири Дилфуза Мусаева тасвирланган. Бу ёш ишчи корхонага келганига ҳали кўп вақт бўлмай туриб, тажрибали мутахассислар ёрдамида ўз касбини пухта ўзлаштириб олди. Ҳозир у ойлик планларини 120—130 процентга етказиб адо этмоқда.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Ўлкани ўрганиш илмий-текшириш институти коллективи шаҳримизда ўтказилаётган ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштир и ш ойлигига қизғин тайёргарлик кўрди. Олдиндан белгиланган план асосида институт территорияси чиқиндилардан тозаланиб, дарахтлар таги оқланди, юмшатилди.

Ишдан кейинги бўш вақтларда барча коллектив ёрдамида институт территориясига 300 дона манзарали ва 150 туп мевали дарахт ўтказилди. Бундан ташқари ҳовлидаги ариқлар ҳар хил чиқиндилардан тозаланди. 18 апрель — коммунистик шанбалик кунида бажариладиган ишлар ҳам ҳозирдан белгилаб олинди.

Р. ЁҚУБОВ.

ГАЗЕТХОН ХАБАР БЕРАДИ...

«ЯНГИАРИҚ»ДА ИШ ҚИЗҒИН

Шаҳарни ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш икки ойлигида Киров районидаги Янгиариқ маҳалласи аҳолиси ҳам фаол иштирок этяпти. Йўл чеккалари, ариқлар тозаланяпти. Айниқса, мевали дарахтлар ва ток ўтказишга алоҳида эътибор берилияпти.

Шу маҳаллада истиқомат қилувчи ўқитувчи Л. Табиббов, темирйўлчи А. Баҳромов, пенсионер М. Муҳамедов ва бошқалар дарахтларни пайванд қилишяпти. Улар юз тупдан ортиқ ниҳолга шотут, гилос, нок пайванд этишди.

Маҳалла меҳнатчилари ҳозиргача 1200 туп мевали дарахтларнинг атрофини юмшатишди. 720 туп кўчат ўтқазишди. Эндиликда гул кўчатлари ўтқазиш қизғин давом этяпти.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
пенсионер.

...МАҚТАЙДИ...

ХУШХАБАР ЭЛТУВЧИ

Собир Раҳимов районидаги 69-алоқа бўлимида почтальон М. Қаюбқуловани жуда ҳурмат қилишади. Бу опахон йигирма бир йилдан бери ана шу соҳада ишлаб, барчанинг ҳурматига сазовор бўлмоқда. «Мевазор», «Қорасарой», «Сағбон» маҳаллаларига газета ва журналларни ўз вақтида тарқатаётган М. Қаюбқулова социалистик мусобақа ғолибидир. У бир неча маротаба район «Союзпечать» агентлигининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотланган.

Ҳамшаҳарларимизга сидқидилдан меҳнат қилаётган ва эл таҳсинига сазовор бўлаётган ана шундай хизматчиларимиз омон бўлишсин.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

...ТАНҚИД ҚИЛАДИ

КИМ ХИЗМАТ КЎРСАТМОҚДА?

Шаҳримиз марказидаги кўплаб магазинларда сотувчилар ва магазин мудирларининг фамилиялари ёзилган тахтачалар кўринарли ерга осиб қўйилган. Лекин ҳамма магазинларда ҳам ана шундай ёзувларни учрата олмайсиз ва сизга қайси сотувчи хизмат кўрсатаётганлигини била олмайсиз. Бундай ҳолни Акмал Икромов районидаги бир қанча озиқ-овқат магазинларида кўриш мумкин.

Зиё Саид кўчасидаги 28, Бирлик массивидаги 25-озиқ-овқат магазинларида на сотувчиларнинг, на магазин мудирларининг фамилиялари ёзилган тахтачаларни кўрасиз. Нега шундай? Ахир харидорлар уларга ким хизмат кўрсатаётганлигини билишни хоҳлашади-ку.

Л. ҲАМИДОВ,
пенсионер.

КПСС XXVI съезди қарорлари—ҳаётга!

СЪЕЗД ДЕЛЕГАТИ БИЛАН УЧРАШУВ

Тошкент Давлат маданият институтининг профессор-ўқитувчилари, кўп сонли студентлари коллективи КПСС XXVI съезди делегати, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Сарвар Азимов билан учрашдилар.

Олий ўқув юртининг мажлислар залида бўлиб ўтган бу учрашувда филология фанлари доктори, профессор Ҳафиз Абдусаматов Сарвар Азимовнинг ижод йўли, яратган асарлари ҳақида гапириб берди.

Шундан кейин Сарвар Азимов йиғилганларга тарихий съезддан олган ёрқин таассуротларини, бу анжуман қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш бўйича олиб борилаётган ишлар, Ўзбекистон ёзувчилари яратаётган асарлар ва республика ёзувчилар ташкилотининг вазифалари ҳақида гапириб берди.

Н. УСМОНОВА.

• Олий ўқув юртларида

Қизғин давом этяпти

Шу кунларда Тошкент Давлат маданият институтининг битирувчи курс студентлари практика машғулотларини қизғин давом эттирмоқдалар. Кутубхонашунос л и к факультетининг 270 дан ортиқ йигит ва қизлари 4 йил мобайнида олган билимларини намойиш этишмоқда. Шулардан бир группаси А. Навоий номидаги республика Давлат кутубхонасида ўзларининг назарий билимларини амалда синамоқдалар. Практика раҳбари, педогогика фанлари кандидати М. Туропов ва кутубхона илмий методик кабинетининг мудири В. Макаревич турли хил кўрсатмалар бериб, иш натижаларини текшириб бормоқда.

Айни пайтда практикантлар Ойдин ва Мирмуҳсиннинг ҳаёти ва ижодига бағишланган методик қўлланмалар тузишга киришдилар. Бунда аълочи студентлардан Б. Нурматов, К. Хатамова, В. Пўлатова бошқаларга ўрнак бўлишмоқда.

Н. УСМОНОВ.

Тошкентдаги трактор заводи коллективи 1-Май шарафига муносиб меҳнат совғаси тайёрлаш иштиёқида самарали меҳнат қилмоқда. Сиз суратда кўриб турган КПСС аъзоси, 11-цехда ташкил этилган мураббийлар советининг раиси, катта мастер С. Н. Баранов (чапда) ўз шогирдлари А. Шарифуллин ва М. Гараевлар билан синовдан чиққан тракторларни кўздан кечирмоқда.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

• Турли касб эгалари

Эл хизматида

Музаффар ака ишидан бутун вужуди бўшашиб қайтиб келди. Уйдагилари кўрпа-тўшак қилиб ўраб-чирмашди. Аммо Музаффар ака ҳамон оғриққа бардош беролмай қовжираб қақшарди.

Келини ёрдам беришга ҳаракат қилиб, ниҳоят «тез ёрдам»ни чақирмоқчи бўлди.

Оилада шундай шовшув бўлиб турганда:

— Мумкинми? — деган товуш ҳаммани ҳанг-манг қилиб қўйди.

— Келинг, келинг — дея оила аъзолари врачга жойни бўшатиб беришди.

— Ҳа, амаки, нима бўлди? Ҳаммаси яхши бўлади. Фақат ўзингизни тинч тутсангиз бўлгани.

— Оғриғига чидолмаяпман, қизим! — деди Музаффар ака.

— Ҳозир кўрамиз, — деб врач отанинг кўкраги, томирини синчиклаб текширди. Дори-дармон ёзиб берди.

— Амаки, ҳеч нарса бўлмабди. Бироз шамоллабсиз, агар шу ёзиб берган дори-дармонларни қабул қилиб, бир-икки кун ўзингизни парвариш қилсангиз ўтиб кетади. Чунки ҳозир баҳор фаслида инсон организми дарҳол мослашолмай турли хил иллатларга дуч келади.

— Хўп бўлади, қизим, хўп... Раҳмат, қизим!

Хуллас, Музаффар ака ширинсуҳан, босиқ, бемор билан худди узоқ йиллардан бери таниш-билишдек муомаласига қойил қолиб, нима дейишини билолмай яна:

—«Раҳмат, қизим!» дейишдан ортиқ миннатдорчилик сўзини тополмади.

Врач оиладагиларнинг чой ичишга қилган таклифларига «Раҳмат, борадиган жойим кўп, бошқа беморлар ҳам мени кутиб илҳақ бўлиб ўтиришибди», —деб чиқиб кетди.

Музаффар ака врач айтганини қилгандан сўнг, у ёзиб берган дориларни ичгач, мутлақо мусаффо бўлиб кетди. Шу-шу у қаерда, ким билан суҳбатда бўлмасин участка врачи Насиба Абророванинг дилдор, меҳрибон, ширин сўзлигини, ўз ишининг устаси эканлигини ҳикоя қилиб беради.

Бу ҳолат кўринишда, албатта, оддийгина воқеага ўхшайди. Лекин нимагадир илҳақ бўлиб ётган беморнинг дилини хушнуд қилишдан ҳам, унга тасалли беришдан ҳам улуғ иш бўлмаса керак.

Юртимизда куну-тун инсон саломатлиги йўлида меҳнат қилаётган оқ халатли шундай врачларни кўрганда дилинг севинч ҳисларига тўлиб-тошади. Шундай минг-минглардан бири—ширинсуҳан, оддий врач Н. Аброровадир. У шаҳримизнинг Собир Раҳимов районидаги 4-поликлиникада участка врачи бўлиб хизмат қилади. Кундузи поликлиникада беморларни қабул қилса, ишдан кейин ўзига биркитилган участкалардаги кишиларнинг соғлиғидан хабардор бўлиб туради.

Насиба Аброровага биркитилган маҳалла кўчасида унинг хизматидан ўнлаб хонадонлар мамнун бўлишяпти. Улар Н. Абророва ҳақида гап кетса «Хўп дилдор аёл-да, умридан барака топсин» дейишади. Инсон учун бундан ортиқ бахт бўлмаса керак!

З. ШОКИРОВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими.

• Луқма

ҚАЧОНГАЧА ХИРА ҚИЛИБ ЁТАДИ?

Шаҳримизда ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш икки ойлиги давом этмоқда. Лекин биз истиқомат қилиб турган Октябрь районидаги Ишчилар шаҳарчаси атрофида бу ойлик ҳали бошланмаган кўринади. 2-троллейбуснинг охирги бекати атрофи чиқиндиларга тўлиб кетганлиги натижасида троллейбуснинг айланиши ҳам анча қийин бўлиб қолди. Айниқса З. Қобилова, У. Юсупов кўчаларида уюлиб ётган уюм-уюм чиқиндилар ҳаммани ҳайратга солади.

Ишчилар шаҳарчасидаги маҳаллада истиқомат қилувчилар бу чиқиндиларни тезроқ йўқотиш ва кўчаларини кўкаламзорлаштириш ҳақида Октябрь район ободонлаштириш бошқармасига мурожаат қилишди. Лекин ободонлаштириш бошқармасидагилар кўчаларни хира қилиб ётган бу чиқиндиларни ҳалигача олиб кетишгани йўқ.

Н. ЗУФАРОВ,
меҳнат ветерани.

ҲАМ КУЛАСИЗ, КУЯСИЗ

ИФЛОС ВАГОНЛАР

Латифжон бекатга чиқиши билан трамвай келиб тўхтади. Ичкарига кирса, ҳамма ўриндиқлар бўм-бўш. Биронта йўловчи ўтирмаяпти. Кексароқ киши унга тавозе билан жой кўрсатди:

— Марҳамат, ўтирсинлар.

Ёнида турган одам дашном берди:

— Нима қиласиз бу одамни ранжитиб. Ўзингиз ўтираверингда.

Бояги киши мийиғида кулиб қўйди.

— Ўтирардиму, хотиним кир ювишни ёмон кўради. Уйга борсам, гап эшитаман.

Латифжон ака нима гаплигини тушунмай, ўриндиққа ўтирдию, ўша ондаёқ бир нарса чақиб олгандек сапчиб туриб кетди. Нима учун эрталабдан вагон бўшлигини, одамлар нимага ўтириш ўрнига трамвай йўлига тиқилиб туриб олишганини тушунди. Ўриндиқлар лой бўлиб кетган, ҳамма ёқда писта пўчоқлари, қоғоз парчалари сочилиб ётар эди. У то манзилига етгунча одамларга тиқилишиб келаверди. Ниҳоят, ўз бекатига келгандан кейин ҳайдовчига бир оғиз нордон гапини айтиб кетишни лозим топди.

— Уйингизни ҳам шу аҳволда сақлайсизми, синглим?

Ҳайдовчи аёл чимирилди:

— Вагонни тозалаш бизнинг компетенцияга кирмайди. Бунинг учун бизга ҳақ тўлашмайди. Керакли жойга шикоят қилсангиз штат топиб беришади. Жудаям хоҳласангиз, бу вазифада ўзингиз ишлашингиз мумкин.

Латифжон ака муллзам бўлди. Чиндан ҳам ўзи юрадиган вагонни ўзи ифлос қиладиган йўловчилардан ранжиди. Бироқ, барибир ҳамшаҳарларга хизмат қилувчи вагонларни озода сақлашни зиммасига олган мутасадди одамлар бор-ку.

«Вокзал— Бешқайрағоч» массиви бўйлаб қатнайдиган 8-трамвай вагонлари деярли ҳар куни шу аҳволда бўлади, деб ёзади Л. Ҳамидов — Ишонмасангиз, шу маршрутда ҳаракат қилувчи 2045, 2137, 2114, 2119, 2129-вагонларга чиқиб кўринг. 17-маршрут бўйича қатновчи 2103, 2148, 2152-вагонларда ҳам аҳвол шу. Одам чиқишга ирганади. Наҳотки, трамвай-троллейбус бошқармаси раҳбарлари вагонларнинг шу аҳволда йўлга чиқишига уялишмаса. Ахир бу ҳам меҳнат маданиятига киради-ку.

Тошкент шаҳар трамвай-троллейбус бошқармасининг раҳбарлари жуда ҳам мушкул бўлмаган бу муаммони ҳал этишса керак деб ўйлаймиз.

Тузалдию бузилди

Тўқимачи — Акмал Икромов райони билан Бешқайрағоч массивини боғловчи катта кўчалардан бири. Бу ерда трамвай қатнови йўлга қўйилганлиги кўпчиликни қувонтирди. Ўшанда эски симёғочлар қўпориб ташланди. Одамлар бирбиридан суюнчи олишди.

— Мана энди зўр бўлади! Синай деб турган симёғочлар ўрнига янгиси қўйилади. Темир-бетондан бўлади!

Шамол тугул бўрон бўлса ҳам қилт этмайди.

Шундай бўлди. Эски симёғочлар ўрнига янги, замонавий темир-бетон столбалар ўрнатилди. «Модний» лампочкалар қўйилди. Бироқ «модний» лампочкалар икки-уч кун ёндию, ўчди-қолди. Кўчани зулмат қоплади. Энди одамлар ҳайрон. Ҳозиргисидан кўра ўша, ўзимизнинг эски симёғочлар яхши эди, чироғи ўчмасди, деб юришибди. Наҳотки шаҳар электр тармоқлари корхонасининг ходимлари ҳам шундай деб ўйлашса! Ахир бир нарсани тузатиш ҳисобига бошқасини бузиш инсофдан эмас-ку!

ХУШЕРБЕК.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

Р. УМАРОВ: «Зангори экран» ишлаб чиқариш бирлашмаси телевизорларга абонемент хизмати кўрсатиш учун шартнома тузар экан. Бундай шартнома фақат янги телевизорлар учун тузиладими ёки эски телевизорларни ҳам абонемент хизматига топшириш мумкинми?

Жавоб: Маиший хизмат кўрсатишнинг янги формаси — абонемент хизмати кўрсатишга ўн йилдан ортиқ ишлатилмаган, кинескопи ишга яроқли телевизорлар қабул қилинади. Тегишли шартномани район телевизион ательесида ёки радио механикни уйга чақириш йўли билан тузиш мумкин.

Абонемент қиймати қора-оқ тасвирдаги телевизорларга кинескопнинг ҳажмига қараб бир йилда 8 сўмдан 12 сўмгача, рангли тасвирдаги телевизорларга 66 сўм.

* * *

Н. МУТАЛОВ: «Дипломат» типидаги портфелларни тузаттириш учун қайси устахонага топшириш керак?

Жавоб: Сиз «Илғор» ишлаб чиқариш бирлашмасининг қабул пунктларига мурожаат этишингиз мумкин. Ана шу бирлашманинг сумкалар, чамадонлар ва портфелларни ремонтга қабул қилувчи пунктлари Чилонзор савдо маркази ёнида, Оқтепа майдонида, Госпитал ва Марказий бозорда ишлаяпти.

* * *

С. ЖЎРАЕВ: Шаҳримиздаги «Химчистка» фабрикасида кийимларни қайта бўяш йўлга қўйилганми?

Жавоб: кийимларни бўятиш учун «Химчистка» фабрикасига (Западная кўчаси, 1-уй) ва унинг қабул пунктларига топширишингиз керак. Қўшимча маълумотни 53-48-33, 53-20-54 телефонлари орқали олишингиз мумкин.

* * *

М. ҲОЛИҚОВ: Мен янги костюмимнинг безакли тугмасини йўқотиб қўйдим. Шаҳримизда буюртма бўйича тугма тайёрловчи устахона бор экан. Унинг адресини берсангиз.

Жавоб: Сиз ўзингиз истаган кўринишдаги тугма тайёрлатмоқчи бўлсангиз, «Илғор» бирлашмасининг Ленинград кўчасидаги қабул пунктига учрашинг. Қабул маршрутли таксиларнинг «Инқилоб хиёбони» автостанцияси ёнида жойлашган.

* * *

Ж. ҒАНИЕВА: Муқоваси эскириб кетган китобларни қаерда қайта муқовалатиш мумкин?

Жавоб: Сиз эски китоблар, журналлар ва шу кабиларга «Сервис» фирмаси устахонасида муқова қилдиришингиз мумкин. Устахона Лисунов кўчасидаги 9-уйда жойлашган. Бу ерга 29-трамвай ва 30-автобусда борилади.

* * *

Ҳ. ТЎЛАГАНОВ: Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш бугунги кундаги катта муаммолардан бири. Бизга ҳавони ифлослантирувчи манбалар ҳақида қисқача маълумот берсангиз.

Жавоб: Саноат корхоналарининг фаолиятини ҳаво ҳавзасини ифлюслайдиган асосий манба дейиш мумкин. Саноат печлари, двигателлар ишлаши, коммунал хўжалигида минерал хом ашёнинг ёқилиши натижасида ҳавога карбонат ангидрид, турли газлар, чанг чиқади.

Табиий ҳодисалар: бўрон, қуюн, ўрмон ёнғинлари, тоғ кўчиши, зилзила оқибатида ҳам атмосфера турли чанглар билан ифлосланади.

* * *

К. СОБИРОВ: Кўпчилик дарахтлар ҳаводаги чанг ва ис газини ютиб, кислород ажратади. Терак ҳам шундай хусусиятга эгами?

Жавоб: Ҳа, деярли барча ўсимликлар «нафас» олади ва шу билан бирга ҳавони тозалайди. Айниқса ҳавони тозалашда теракка тенг келадиган дарахтлар кам. Жумладан, бир туп терак ҳавони мусаффо қилишда тўртта қарағай ёки еттита арчанинг ўрнини боса олади.

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ» — «КОММУНИСТ УЗБЕКИСТАНА» ЖУРНАЛИ — 60 ЁШДА

Марксизм-ленинизм ғояларининг тарғиботчиси

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг назарий ва сиёсий журнали «Ўзбекистон коммунисти» — «Коммунист Узбекистана» — кўп миллатли Советлар мамлакатидаги энг кекса партия журналларидан биридир. Унинг кўп йиллик саҳифаларини варақлаб чиққан киши Ўзбекистон коммунистлари, барча меҳнаткашлари босиб ўтган улкан тарихий йўл тўғрисида, уларнинг долзарб меҳнатлари ва режалари тўғрисида, ўз республикаларининг ва барча республикалар улуғ социалистик ҳамдўстлигининг равнақи йўлидаги курашда, социалистик қурилиш ва коммунизм тантанаси учун умумхалқ курашида қандай иштирок қилганликлари тўғрисида яққол тасаввурга эга бўлади.

Мамлакатимиз ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлари ва зиёлилари, коммунистлари ва партиясизлар, бутун совет халқи ҳаётидаги улкан воқеа бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съезди, шунингдек унинг жанговар отряди — Ўзбекистон Компартияси XX съездидан сўнг республикамиз партия ташкилоти ва бутун жамоатчилик «Ўзбекистон коммунисти» — «Коммунист Узбекистана» журналининг олтмиш йиллик юбилейини кенг нишонламоқдалар. Журналнинг юбилейи республикамизнинг маданий ҳаётида катта воқеа, ўзбек совет матбуоти муваффақиятларининг кўригидир.

Бутун Россияда гражданлар уруши ўти ловуллаб турган, ёш Совет республикаси ички контрреволюцияга ва интервентларга қарши шиддатли кураш олиб борган 1920 йил сентябрида Туркистон Компартиясининг V съезди партия журнали нашр этиш зарурлиги тўғрисида қарор қабул қилди. Ўша йили декабрда «Коммунист» номи билан журналнинг I-сони 1500 нусхада рус тилида босилиб чиқди. Журнал РКП(б) МК Туркистон бюроси ва Туркистон Компартияси МК нинг органи сифатида нашр этила бошлади. Журналнинг I-сонида босилган редакцион мақолада унинг мақсадлари ва яқин келажакдаги вазифалари баён қилинган эди:

«Туркистон Коммунистик партияси ҳозирга қадар ўзининг марказий раҳбар матбуот органига эга эмас эди. Ҳолбуки, бир томондан марказдан анча олислик, иккинчи томондан. Туркистон воқелигининг ўзига хос хусусиятлари партия журнали нашр этишни тақозо этарди. Биз нашр этаётган «Коммунист» ана шу камчиликни тузатиши керак.

Журналнинг асосий вазифаси партия ва совет қурилишининг энг муҳим вазифаларини муҳокама қилиш, партия ичидаги миллатчилик тенденцияларига қарши кураш, омманинг коммунистик онгини ошириш, партияни мустаҳкамлашдан иборат...»

Журнал ўзининг бутун тарихи давомида ана шу вазифаларни бажариш учун изчил курашиб келди.

1921 йил февралидан эътиборан «Коммунист» журнали ўзбек тилида нашр этила бошлади. 1923 йил январидан бошлаб журнал ўзбек, рус ва қозоқ тилларида «Коммунист йўлдоши» («Спутник коммуниста») номи остида нашр этилди. Ўрта Осиёда миллий-давлат чегараланиши ўтказилганидан ва Ўзбекистон ССР ташкил топганидан кейин эса 1925 йилнинг майида «Коммунист йўлдоши» қисқа вақт ичида «Красний рубеж» номи билан чиқди. 1925 йилнинг сентябридан эътиборан яна дастлабки «Коммунист» номи билан ўзбек тилида ВКП(б) Марказий Комитети Ўрта Осиё бюроси ва Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитетининг журнали сифатида нашр этила бошлади. 1953 йилнинг январидан эътиборан унга «Ўзбекистон коммунисти» номи берилди. 1960 йил июлидан бошлаб эса рус тилида ҳам нашр этилмоқда.

Журналнинг қисқача таржимаи ҳоли ана шундай. Унинг тарихи Ўзбекистон Компартиясининг тарихи билан чамбарчас боғлиқдир. Журнал саҳифаларида Туркистон ўлкаси халқларининг большевистик партия раҳбарлигида марксизм-ленинизм тантанаси учун, социализмни бунёд этиш учун олиб борган курашлари ўз аксини топган.

Журналнинг ўша даврдаги барча сонлари саҳифалари озодликка эришган халқнинг ички ва ташқи контрреволюцияга қарши, уруш вайрон қилган хўжаликни тиклаш ва янги, социалистик экономикани барпо этиш, маданий революцияни, кўп миллатли мамлакатимиз халқларининг бузилмас қардошларча дўстлигини мустаҳкамлашдан иборат ленинча миллий сиёсатни амалга ошириш учун шиддатли кураш руҳи билан суғорилган.

Туркистонда чўлларга сув чиқариш тўғрисида В. И. Ленин Декретини амалга ошириш, ер-сув ислоҳотини муваффақиятли ўтказиш, пахта етиштиришни жадал кўпайтириш ва шу тариқа Совет Иттифоқининг пахта мустақиллигини таъминлаш, мамлакатни индустрлаштириш, майда деҳқон хўжаликларини коллективлаштириш ва маданий революцияни амалга ошириш учун кураш масалаларини журнал саҳифаларида кенг ёритишга интилиб келинди.

Буржуа миллатчилиги ва буюк давлатчилик шовинизми кўринишларига қарши кураш, партия сафларини ташкилий ва ғоявий жиҳатдан мустаҳкамлаш, миллий кадрларни тарбиялаб етиштириш, уларни жой-жойига қўйиш, маҳаллий аҳоли орасида саводсизликни тугатиш, ўзбек хотин-қизларини озодликка чиқариш, дин ва ўтмишнинг зарарли сарқитларига қарши кураш масалалари журналнинг ҳамиша диққат марказида бўлган.

Журнал ўз саҳифаларида марксча-ленинча назария масалаларини, партиявий-сиёсий ишлар, партия ташкилотлари фаолиятининг тажрибасини ёритишга, партиянинг миллий сиёсатини тушунтиришга, партия бош йўлини бузувчиларга қарши курашда маҳаллий партия ташкилотларига, барча коммунистларга ёрдам беришга, республикадаги хўжалик ва маданий қурилишнинг хилма-хил масалаларини ёритишга ҳаракат қилиб келди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигига тайёргарлик вақтида «Ленин лекторийси», «Маркс, Энгельс, Ленин иши яшамоқда ва ғалаба қилмоқда» рубрикалари остида журнал улуғ доҳийнинг назарий меросини пропаганда қилишни анча кучайтирди. Шу муносабат билан В. И. Ленин биографиясини, марксча-ленинча философияни, сиёсий иқтисодни, КПСС тарихини, илмий коммунизмни ўрганишда В. И. Ленин асарларидан фойдаланиш методикаси тўғрисидаги консультациялар мунтазам суратда босилиб турди.

Бир неча йил давомида «Ленинизм» — байроғимиз ва қуролимиз» деган доимий рубрика остида марксча-ленинча таълимотнинг айрим томонларини очиб берадиган ўнлаб мақолалар эълон қилинди.

Ўзбекистон Улуғ Ватанимизнинг асосий пахта базаси бўлганлиги сабабли республика қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни жадал ривожлантиришга катта ахамият берилмоқда. Шу сабабли журналимиз саҳифаларида пахтачиликни янада юксалтиришга оид туб проблемали масалаларни — деҳқончилик маданиятини ошириш, пахта етиштиришни комплекс механизациялаш, хусусан пахтани механизмлар ёрдамида теришни тобора кенг жорий этиш, селекция ва уруғчиликни яхшилаш, ўт-далали алмашлаб экишга ўтишни туғаллаш, қишлоқ хўжалик экинлари учун ўғитлар ва зараркунандаларига қарши химикатлар ишлаб чиқаришни кўпайтириш, ирригация-мелиорация ишларини кенг кўламда олиб бориш ва янги ерларни қишлоқ хўжалик оборотига киритиш, колхоз ва совхозларни пахта етиштиришга мосланган қишлоқ хўжалик машиналари системаси билан тобора кўп миқдорда таъминлаш, шаҳарнинг қишлоққа оталиқ ёрдамини кучайтириш масалаларини тўлароқ ёритишга ҳаракат қилинмоқда.

Сиз журнал саҳифаларини варақлар экансиз, республиканинг атоқли партия ходимлари, хўжалик раҳбарлари, жамоат арбоблари, олимлар, маданият ва санъат арбобларининг мақолаларини кўрасиз. Биз ўз вақтида Туркистон ўлкасида ишлаган Я. Э. Рудзутак, С. И. Гусев, К. Я. Бауман, Акмал Икромов (у 1925—1929 йиллар оралиғида «Коммунист» журналига муҳаррирлик ҳам қилган), Файзулла Хўжаев, Йўлдош Охунбобоев, Усмон Юсупов каби партия ва давлат арбоблари ўз мақолалари билан журналда ҳамкорлик қилганлари билан фахрланамиз.

Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги арафасида журнал редакцияси «Ягона қардошлик оиласида» деган умумий рубрика остида туркум материаллар бериб борди. Журналда барча иттифоқдош республикаларнинг партия ва совет раҳбар ходимлари, маданият арбобларининг мақолалари босилди. Улар журналхонларни қардош халқларнинг ҳаёти ва хўжаликни тараққий эттиришдаги ютуқлари билан таништирдилар, конкрет мисоллар асосида социалистик интернационализмнинг, совет миллатлари ва элатларининг бузилмас ленинча дўстлигининг буюк кучини очиб бердилар.

Редакциямиз ўз фаолиятида авторлар активини тобора кенгайтириш, халқ хўжалиги мутахассислари чиқишларига катта ўрин беришдан иборат партия матбуоти анъаналарига доимо амал қилиб келмоқда. Оддий колхозчидан тортиб Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларигача, оддий ишчидан тортиб бирлашма раҳбаригача, аспирантдан тортиб академиккача — бизнинг активимиз, авторимиз ва маслаҳатчимиздир.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармонига кўра журналимиз марксизм-ленинизмни пропаганда қилишдаги хизматлари, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, уларни хўжалик ва маданий қурилиш вазифаларини бажаришга сафарбар этиш соҳасидаги самарали иши учун Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди.

Журналимиз нинг ижодий коллективи Ватаннинг бу юксак мукофотига жавобан партия, хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида партия ташкилотлари иш тажрибасини умумлаштириш, оммани коммунистик руҳда тарбиялаш, пролетар, социалистик интернационализм ва халқлар дўстлиги ғояларини пропаганда қилишни янада кучайтиришга ҳаракат қилади.

Т. АЛИМОВ,
журнал танқид ва библиография бўлимининг редактори.

Шаҳримиздаги 41-ўрта мактабда бир қатор ҳаваскорлик тўгараклари муваффақиятли иш олиб боряпти.

СУРАТДА: Доирачилар ансамбли қатнашчилари навбатдаги машғулот пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

• Санъат масканларида

МАҚОМ ТАРОНАЛАРИ

М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваториясининг катта концерт залида мақом куйларидан ташкил топган концерт бўлиб ўтди. Концертда 6-Бутуниттифоқ фестивалининг лауреати А. Бобохонов иштирок этди. Санъаткор Бухоро шаҳридаги М. Ашрафий номли музика билим юртининг Шарқ музикаси бўлимида бир неча йилдан буён ёшларга созандалик сирларини ўргатиб келади. Бу сафар у консерватория устозлари ва студентлари ҳузурида ўзининг созандалик маҳоратини намойиш этди.

Концерт икки бўлимдан иборат бўлиб, биринчи бўлимда «Бузрук» мақомидан парчалар, «Рост» мақомидан чолғу қисми ҳамда Фарғона—Тошкент мақом йўлларидаги «Мустаҳзод» ижро этилди. Кейинги бўлимда эса «Мушкилот» мақомидан «Дугоҳ», «Сегоҳ» ва «Ироқ», Озарбайжон мақомидан «Сегоҳ» ҳамда ўрта аср арман бастокори Саят-Нованинг «Ишқ хемет» асарлари жозибали жаранглади. Йиғилганлар шарқ мақомларининг ёқимли ижросини қарсаклар билан олқишладилар.

Консерваторияда яқиндагина Москва, Ленинград ва Озарбайжон олий санъат ўқув юртларининг студентлари ҳам меҳмон бўлиб, ўзларининг концерт программаларини йиғилганлар эътиборига ҳавола этган эдилар. Иттифоқимиз ва республикамиз ёш истеъдодли созандаларининг концертлари бу ерда яхши анъанага айланиб қолди.

УСТОЗЛАР КОНЦЕРТИ

Консерваторияда шу санъат масканининг устозлари ижросида бўлиб ўтган концерт ҳам катта қизиқиш билан кутиб олинди. Концертни республика халқ чолғу асбоблари конкурсининг лауреати, Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси қошидаги Д. Зокиров раҳбарлигидаги ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестрининг солисти Ф. Шукурова бошлаб берди. У чангда дастлаб Ж. Бизенинг «Кармен» операсидаги «Антракт» куйини маҳорат билан ижро этди. Шундан кейин И. Брамс, Д. Зокиров, А. Хачатурян ва бошқа бастакорларнинг асарлари янграли. Ф. Шукурова ўзининг ижрочилик маҳорати, енгил ҳаракатлари билан тингловчиларни мафтун этди.

Концертда консерватория катта ўқитувчиси, Ленин комсомоли мукофоти лауреати Ғ. Эргашев ижросидаги оҳанглар ҳам катта қизиқиш билан тингланди. М. Бурхоновнинг «Элегия», Глиэр ва Содиқовнинг «Лайли ва Мажнун» операсидан «Рақс», С. Сайфиддиновнинг «Фасли баҳор» асарлари ўзига хос жаранглади.

А. РАИМБОЕВА,
М. Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси студенти.

ЮЛДУЗНИНГ ИЛҲОМИ

Ўзбекистон Ёзувчилар союзи Андижон бўлимида медицина ҳамшираси Юлдуз Луқмонованинг дастлабки шеърий тўплами қўлёзмаси муҳокама қилинди. Юлдуз ўн йилдан кўпроқ вақтдан буён шеър ёзади. Улардан кўплари республика газеталарида эълон қилинган, радио орқали тез-тез эшиттирилади. Мана энди ҳамшираниниг йигирма бешта шеъри унинг дастлабки шеърий тўпламига киритилди.

Унинг шеърлари юртдошлари — пахтакорлар, чорвадорлар, механизаторларга бағишланган. Тўпламга «Қизлар» қўшиғи ҳам киритилган. Юлдуз бу қўшиқни Комсомолобод районидаги В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги номли қўриқ совхозининг механизатор қизлари билан суҳбатлашгандан сўнг дала шийпонининг ўзида ёзган эди. Шоира қадрдон Олтинкўл қишлоғи тўғрисида, бу ерда яшаётган софдил ва меҳнатсевар кишилар ҳақида ҳикоя қилади. Юлдуз Луқмонова классиклар — Нодира, Зебинисоларнинг ижодий меросини ўрганиб, уларга бағишлаб ғазаллар битди. Шоиранинг тўплами нашрга тавсия этилди. Тўплам номи ҳам авторнинг исмига монанд — «Юлдуз» деб аталди.

(ЎзТАГ).

УКТАМ УСМОНОВ

Кичик ҳикоялар

УКТАМ УСМОНОВНИНГ ҚУЙИДА ЭЪТИБОРИНГИЗГА ҲАВОЛА ЭТИЛАЁТГАН ҲИКОЯЛАРИ ЁЗУВЧИНИНГ ҒАФУР ҒУЛОМ НОМИДАГИ БАДИИЙ АДАБИЁТ ВА САНЪАТ НАШРИЁТИДА ЧОП ЭТИЛАЁТГАН «СИРЛИ СОҲИЛ» ТЎПЛАМИДАН ОЛИНДИ.

Қўшни қиз

Сал кам бир ойлик командировкадан қайтсам, ўғлим ҳам, қизим ҳам пионер лагерига кетишибди. Соғинганимдан уларни кўриб келмоқчи бўлдим-у, машинага ўтириб, Оқтошга қараб йўл олдим. Чирчиқ дарёсидаги осма кўприкка етганимда кун ботай-ботай деётган, пастликдаги Ғазалкент посёлкасини аста-секин қоронғилик босиб келмоқда эди. Кўприкка бурилаётганимда посёлка тарафдан шошиб келаётган бир аёл қўл кўтариб, «илтимос, тўхтанг» дегандай ишора қилди. Машинани тўхтатдим. Аёл халлослаб келиб, мен очган эшикдан орқа ўриндиққа тап этиб ўтирди-ю, «вой, барака топинг-ей, қоронғида энди қачон автобус келаркин, деган ташвишда эдим», деди ва менга қараб бирдан ҳайрон бўлиб қолди. Мен ҳам уни ўша заҳоти танидим. Аммо у индамагани учун менам бир нарса дейишга ботинмадим. Машинани аста жилдирар эканман, у паст овоз билан:

— Сойлиққа борарсиз? — деб сўради.

— Ҳа...

Кейин уч километрча йўлнинг барини индамай ўтказдик. Ҳеч нарсадан-ҳеч нарса йўқ, ўзидан-ўзи ўртага оғир ўнғайсизлик чўкди. Йўқ, бизни ҳижолат қиладиган ҳеч қандай иш ўтмаган орамизда. Баъзан одам ҳаётда кутмаган ҳодисасига дуч келса, ўзини йўқотиб қўяди.

Бир вақтлар биз шу Ойнисаларнинг қўшниси эдик... Йўлда кета туриб, у билан шунча гаплашаман десам ҳам ғуруримми ёки кўп йиллар кўрмай-кўрмай тўсатдан учратиб қолганимнинг салобати босдими —ишкилиб тилим сира айланмади. У ҳам индамади. Фақат шундоқ қишлоққа кираверишда қад кўтарган янги участкаларнинг олдида, «шу ерда тўхтатиб юборинг» деди ва машинадан тушаётиб ёнини кавлай бошлади. Бу қилиғига мен кулиб юбордим, шунда у ҳам кулди; қора мағиздан келган текис юзларини садафдек оппоқ тишлари ёритиб юборгандек бўлди.

— Тушиб, меҳмон бўлиб кетинг, — деди астойдил, машинанинг эшигини ёпишдан олдин. Мен «раҳмат» айтиб, йўлга тушдим. Машина ойнасидан кўриб кетяпман: Ойниса йўл юзасидаги икки табақали катта дарвозадан ҳовлига кираётиб, машинага яна бир қараб қўйди.

...Боя айтганимдек, Ойнисалар билан ён қўшни эдик. Ҳатто ҳовлиларимиз ўртасида ҳозирги уйлардагидек девор ҳам йўқ, чангал қўралардан пастаккина тўсиқ қилиб қўйилган эди, холос. Узум занглари ўша чангал қўралар устига ҳам тирмашиб чиқиб, бизнинг ҳусайни узумимизни кузда у ҳовлидан ҳам, бу ҳовлидан ҳам узиб ейиш мумкин бўларди. Ойниса синглим билан тенгқур эди. Улар кичкиналигида бирга юришар, бирга уй ясатиб, бирга қўғирчоқ ўйнашар... биз бўлсак улардан анча катта ўғил болалар ҳар қадамда тегажаклик қилиб, ўйинларини бузганимиз-бузган эдик. Эсимда: ойиси Ойнисанинг калта сочларини сичқоннинг думига ўхшатиб ўриб, учига пахтадан пилик ҳам улаб қўярди. Ўша пиликларидан тортиб неча марталаб уни йиғлатардим. Кейин ўқишга кирдим. Тўртинчига ўтганимда Ойниса синглим билан бирга биринчи синфга борди...

Орадан йиллар ўтиб, бир кун Ойниса синглим иккалови комсомолга ўтиб келишганда унга қараб туриб ҳайрон қолдим. Тўғрироғи, расмига қараб туриб ҳайрон қолдим. Комсомолга ўтишдан бир ҳафта аввал улар азза-базза районга бориб, расмга тушиб келишди. Бундай қарасам, стол устида синглим билан Ойнисанинг расми. Яқингинада сочини пилта қилиб юрадиган Ойниса шунақанги кўҳли тушибдики... кулча юзлари таранг, бир тутам сочи пешонасида, ингичка қошлари остидаги қоп-қора кўзлари кулиб турибди; дўрдоқ лаблари ҳам ўзига ярашган. «Наҳотки, шу Ойниса бўлса?»

Унга бошқача назар билан, пинҳона қарай бошлаганимни у сезди-ми-йўқми, аниқ билмайман-у, аммо у ҳам энди бизникига илгаригидай ҳадеб чиқавермас, айниқса мен боримда ўзини олиб қочар эди. Бу орада ўнинчини битириб, Тошкент университетига ҳужжатларимни топширдим...

Эртага биринчи кириш имтиҳони бўладиган кун эди. Мен ҳусайни узум остига кўрпача ташлаб, дарс тайёрлаётган эдим. Бир замон Ойнисаларнинг ошхонасида қақир-қуқур овоз эшитилиб, челак қўлдан тушиб кетди шекилли, пақ этди. Қарасам, Ойниса ошхона эшигида туриб қўлини сочиққа артганча менга тикилиб турибди. Шарт кўзимни олиб, яна китобга тикилдим. Сал ўтмай, шундай яқингинамда шитир-шитир қадам товуши эшитилди-да, чангал қўранинг нарёғига Ойниса келиб тўхтаганини сездим. Бошимни кўтардим. У қўлида кўм-кўк узум баргини ўйнаганча менга қараб кулди ва:

— Ўқишга кетяпсизми, Жаббор ака? — деб сўради ғалати бир ўксик оҳанг билан.

— Ҳа. Эртага биринчи имтиҳон...

Ойниса «ҳа, шунақа денг» дегандай бош ирғиб, узум баргини лабига қистирганча яна ошхона тарафга қараб юрди. Ҳаёлимда у бир нима демоқчидай эди-ю, аммо иймандими, айтолмай кетди ўшанда...

Иккинчи курсда ўқиётганимда бир гал қишлоққа чиқсам, «Ойнисанинг тўйи бўлгани, колхоз бухгалтерининг шу бу йил институтни битириб келган экономист ўғлига текканини эшитдим. Негадир ўша куни тун ярмигача ухлаёлмадим...

«Ойниса чангал қўра орқасида туриб менга нимадир бир муҳим гап айтмоқчи эди. Қизиқ, нима демоқчи эди ў ўшанда? Нима демоқчи эди? Ҳамон бу менга сир...» Ҳозир Оқтошга қараб машинани гувуллатиб ҳайдаб борардим-у, қанча-қанча гаплар одамнинг ичида айтилмай қолиб кетишини ўйлардим. Ўша сирларнинг бўлгани ҳам маъқул! Ёшлигингда ҳам, қариганингда ҳам «нима экан ўша» деган қизиқиш, завқ-ҳаяжон билан яшайсан. Нимагадир интиласан. Шундай интилиш бор экан, ниманидир топасан, ниманидир йўқотасан. Сирсиз, армонсиз умр одамни қаритиб қўяди. Сир, ушалмаган орзу ҳамиша умид билан яшашга ўргатади...

Ўғлим билан қизимни кўриб қайтарканман, ўша таниш икки табақали дарвоза олдидан атайлаб машинани секин ҳайдаб ўтдим. Дарвоза ланг очиқ эди. Ҳовли электр нурларидан чароғон. Майкачан бўлиб олган барваста йигит кетмон дастасига суянган кўйи Ойнисага нимадир деб куляпти. Ойниса эса атир гулларга резина ичакдан фавворага ўхшатиб сув сепяпти...

«Бахтинг мўл бўлсин, қўшни қиз!» — дедим-у, машинани тезлатиб кетдим.

Кузатиш

Ғала-ғовурли перрон... Саф тортиб бораётган норғул-норғул йигитларларнинг қўлларида чамадон, баъзилари қопчиқ кўтариб олишган. Ҳаммасининг сочи бир текисда қиртишланган. Биров кулади, биров хомуш... Мўйсафидлар, хотин-халаж, бўй етган қизлар... Йигитларни армияга олиб кетаётган маллаupdateранг новча капитан ҳам ҳазилга суяги йўқ экан, нуқул кулгани-кулган. Бир хил йигитларнинг елкасига туртиб, «оғзингни юм, биродар, сўлагинг оқяпти» деб ҳазиллашади, бир хил ўсмирларнинг ҳатто номигача билиб олган...

Поезднинг жўнашига ўн беш минут вақт бор. Дўкончa орқасида қопчиқ кўтариб олган дароз бир йигит билан ўн олти-ўн етти ёшлар чамасидаги қиз одамлардан пана бўлиб, гаплашиб туришибди. Қиз йигитга хомуш кўзларини боқиб, у ҳам қараб қолса, секин юзини ерга олади. Ана, қиз бир нима деди шекилли, йигит устарада қирилган бошини қашиб кулди.

— Холамлар келмадиларми? — деди қиз, йигитга муғомбирона ер остидан қараб.

—Уялманг деб... ойим билан дадамни атайлаб чиқармадим кузатишга. Кетиш соатимизни айтишмаган, дедим, —йигит маъюс бир жилмайиб қўйди.

— Уялсам ҳам... кўриб олар эдим, — қиз шундай деб оёғининг учи билан ер чизди. Йигит нима дейишини билмай қизарди. Кейин бошқа тузукроқ гап тополмай, хайрлашишларига саноқли дақиқалар қолган бўлса ҳам:

—Мен берган китобни ўқидингизми? — дея сўради.

— Кеча ярим тунда тугатдим...

Яна жимлик...

Бирдан вокзал репродуктори орқали: «Диққат! Диққат! — деган овоз эшитилди. — Тошкент —Москва поездининг жўнашига беш минут вақт қолди. Йўловчиларнинг ўз ўринларини эгаллашларини сўраймиз».

Йигит ширин уйқусидан сесканиб уйғонгандек бўлди. Қиз эса энди йигитга тортинмай жовдираб қарар эди. Бежирим лаблари хиёл очилганча билинар-билинмас титраб, оғир хўрсиниб юборди. Яқинлашиб келаётган айрилиқ дақиқаларидан изтироб чекканча, кафтини йигитнинг кафтига қўйди. Йигит қизга қараган эди, қиз яна секин қўлини тортиб олди. Пастки лабини тишлаб, ерга қараб индамай тураверди; гўё шу билан у «кетманг, кетманг» деб юборишдан ўзини аранг тўхтатиб тургандек эди.

Йигит нима қилишини билмай, нуқул теваракка аланглаб қарарди. Худди қизга аталган зарур бир гапи бор-у, биров эшитиб қолишидан қўрқиб айтолмаётгандай, қулайроқ пайт пойлаётгандай кўринарди. Орадан яна икки минутча вақт ўтди. Йигит шитоб билан қизни бағрига босди-ю, кейин бу дадиллигидан ўзи уялиб кетдими, шарт қопчиғини кўтариб, қизга хайр ҳам демай, вагонга қараб чопди. Қиз эса ўша турган жойида қотганча қолди.

Йигит вагонга кириб, қопчиғини бўш ўринга қўяр-қўймас, деразага отилди. Қиз ҳамон дўкончa орқасида турарди.

Тепловоз узоқ бир чинқирди. Кейин вагон негадир орқага тисарилиб қўйди. Йигит ғала-ғовур билан фарзандларини кузатаётган ота-оналар, ёшу-қариларни ҳам кўрмас, фикри-зикри қизда эди. Охири чидолмади: учиб перронга тушди-ю, вагон эшиги олида турган ҳазилкаш капитанга «ҳозир» деди ва дўкончa томонга югурди. Қиз рўмолчаси билан кўзини артаётган эди. Йигит шаҳд билан уни яна кўкрагига босди. Энди у атрофдагилардан уялмас, уларни кўрмас эди.

— Вой, поезд юрди, боринг, қолиб кетасиз! —деди қиз уни ўзидан енгилгина итариб. Йигит яна бир марта ҳарорат билан қизни қучоқлаб олди-ю, «хайр» деб, вагон орқасидан югуриб кетди. Капитан унинг қўлидан тортиб, зинадан чиқариб олди.

Қиз аста-секин тезлашиб бораётган вагонга анқайганча қараб турди. Йигит вагонга кирди-ю, деразадан ярим белини чиқариб, қизга қўл силкиди. Қиз ҳам вагон орқасидан чопа бошлади. У ҳам йигитга қўл силкир, алланималар деб гапирар эди. Охири перрон тугаган жойга борганда тўхтаб қолди. Поезд илонизи йўлдан ўнгга бурилгач, йигит тушган вагон кўринмай кетди. Салдан кейин кўприк остидан ўтаётганда яна чапга бурилиб, қиз йигитни кўрди-ю, жон-жаҳди билан қўл силкиди. Йигит эса ҳамон ўша, ярим белидан деразадан чиқиб олганча тўхтовсиз қўл силкирди.

Вагон кўринмай кетгандан сўнг ҳам қиз ўша томонга термулиб, анча вақт хомушланиб турди. Кейин атрофига қаради. Кузатгани келганлар сийраклашган, қолганлар ҳам бирин-сирин тарқалиб кетишмоқда эдилар. Қиз туриб-туриб изига қайтди. У, перрондан чиқаётиб, яна бир марта поезд кетган томонга қаради-ю вокзал биносидан ўтиб, асфальт майдонга чиқди. У маъюс, салга йиғлаб юборгудек эди...

Илк муҳаббат ўтида ёнган бу ёш қиз қаршисида ҳозир бутун бир олам, наинки икки дилни, ҳатто яшаб турганимиз мана шу кўҳна дунёни ҳам ёшартириб, безаб турган буюк севги бўстони юз очмоқда эди. Қизнинг ўзи эса нафис гулга ўхшар эди...

(Давоми 4-бетда).

ЭЛЕКТРОНЛАР — ХИЗМАТДА

Совет олимлари таклиф қилган метод дон омборларини зарарли ҳашаротлар—узун тумшуқ ва митадан батамом халос этишда ёрдам беради. Улар донга ишлов берувчи тажриба-саноат установкасини яратдилар. Бу установка Одессадаги порт элеваторида ишлатиб кўрилди.

Бутуниттифоқ дон ва донни қайта ишлаш маҳсулотлари илмий-тадқиқот институти ғалла заpасларини дон зараркунандаларидан ҳимоя қилиш лабораториясининг раҳбари, биология фанлари кандидати Г. Закладной ТАСС мухбири билан суҳбатда бундай деди:

— Ҳашаротларга қарши курашувчи янги қурол озиқа дони ва ем дони сифатига таъсир кўрсатмайди. Жаҳон практикасидаги бу биринчи тажриба-саноат установкаси батамом автоматлаштирилган.

Жаҳон практикасида кенг кўламда ишлатилаётган мавжуд химиявий кураш воситалари ҳамиша ҳам кутилган натижани беравермайди. Узун тумшуқ бир неча ўн куннинг ичидагина наслини 70-80 марта кўпайтира олади. Унинг ғумаги дон инида ўсади ва бунинг натижасида дондан қуруқ дўпонгина қолади.

Олимларнинг мутахассислар билан ҳамдўстликдаги машаққатли ишлари муваффақият қозонди—дон омборларида яшайдиган мечкай ҳашаротларни қирадиган принципиал янги усул яратилди.

Ҳозир олимлар мамлакатнинг кўпгина хўжаликлари учун зарур бўлган иш унуми юқори стационар ва кўчма установкалар яратиш устида ишламоқдалар.

Н. ЗУЕВ,
ТАСС мухбири.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

ЯНГИЛИКЛАР САМАРАСИ

БЕРЛИН. ГДР техника палатаси, деди шу палатанинг президенти М. Шуберт журналистлар билан суҳбатда, республика халқ хўжалигини илмий-техникавий жиҳатдан жадал тараққий эттиришга сезиларли ҳисса қўшмоқда. Ана шу ташкилот сафларида республика техник зиёлилари илғор отрядининг чорак миллион вакили бор. М. Шуберт ташкилот фаолиятининг якунларини чиқариб, ўтган беш йил мобайнида олимлар ва инженерлар ишлаб чиқаришга бир неча мингта техника янгилигини жорий этганликларини уқтириб ўтди. Бу янгиликларни жорий этишдан олинган иқтисодий самара 16,5 миллиард маркани ташкил этди.

ЯҚИН ВА ЎРТА ШАРҚ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҚОБУЛ. Афғонистон Демократик Республикаси ахборот ва маданият министрлиги янги «Бамиан» газетасини афғон тилида нашр эта бошлади. Газета бир ойда икки марта чиқади ва ўз саҳифаларида Афғонистоннинг марказий Бамиан вилояти аҳолисининг турмуши ва меҳнати тўғрисида ҳикоя қилади.

Газетанинг биринчи сонида вилоят ва умуман мамлакат ҳаётидаги муҳим проблемалар тўғрисидаги материаллар босилган.

* * *

Апрель революцияси душманларининг бўҳтон пропагандаси таъсирида мамлакатдан кетиб қолган афғонистонлик гражданлар ўз ватанига қайтиб келмоқдалар. Қобул радиосининг хабар қилишича, кейинги кунларда яна 300дан ортиқ оила мамлакат шарқидаги Торхам чегара пункти орқали ўз юртларига қайтиб келди.

Улар мамлакатнинг барча меҳнаткаш аҳолиси билан биргаликда янги ҳаёт қуришда фаол иштирок этишга шай эканликларини маълум қилдилар.

* * *

АНҚАРА. Туркиянинг жануби-шарқидаги Мусайбин конида нефть қазиб олина бошланди. Туркия миллий нефть компаниясининг вакили шу муносабат билан, республика территориясида очилган янги нефть конлари мамлакатнинг чет эллардан нефть харид қилишини анча камайтириш имконини беради, деб айтди.

Яқин вақт ичида, деди у, мазкур районда яна 9 та кон пармаланади.

Нефть қазиб олишни кўпайтириш Туркия экономикаси учун муҳим ҳаётий аҳамиятга эга. Мамлакат ўз ресурслари ҳисобига «қора олтин»га бўлган ички эҳтиёжнинг атиги олтидан бир қисмини қондириб, чет эллардан нефть ва нефть маҳсулотлари сотиб олишга ўз валюта тушумларининг катта қисмини сарфламоқда.

* * *

ТЕҲРОН. Бу ерда Эроннинг собиқ бош министри М. Бозорган бошлиқ буржуа либерал гуруҳининг матбуот органи — «Мизан» газетаси ёпиб қўйилганлиги эълон қилинди. Газета редакцияси, дейилади юстиция министрлигининг махсус баёнотида, жамоатчилик эътиборини асосий масалалардан чалғитишга уриниб, Эрондаги турли гуруҳлар ўртасида адоватни авж олдиришга кўмаклашган.

* * *

ТУНИС. Сфакс шаҳрида янги балиқ овлаш порти қурилмоқда. Порт бир вақтнинг ўзида 200 га яқин кемани қабул қила олади. Ҳозир порт территориясида совутиш установкалари монтаж қилинмоқда. Булар бир кунда 300 тоннагача балиқни сақлаб туриш имкониятига эга бўлади.

* * *

ДЕҲЛИ. Ҳиндистонда кўмир қазиб олиш рекорд даражага етди. «Экономик таймс» газетасининг хабар беришича, 1980-1981 молия йилида мамлакатда 114 миллион тонна ана шу қимматли ёқилғи қазиб олинди. Бу ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 9,6 процент кўпдир.

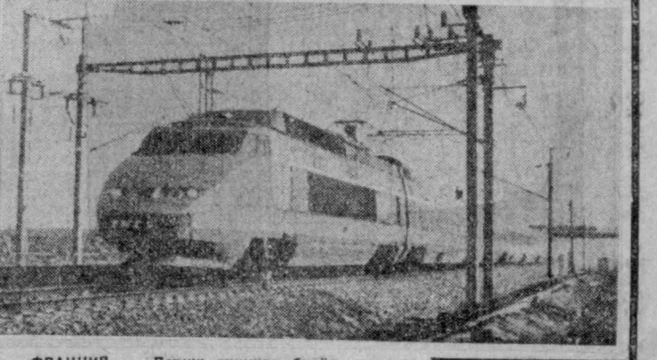

ФРАНЦИЯ. Париж яқинида бунёд этилган тезюрар темир йўл линиясида тезликнинг янги рекорди ўрнатилди. Француз мутахассислари яратган экспериментал поезд (суратда) унда соатига 380 километр тезлик билан ҳаракат қилди. Бундан аввалги рекорд ҳам Франция темир йўлларида ўрнатилган эди. АП—ТАСС фотоси.

Кичик ҳикоялар

Тунда увиллаган ит

(Боши 3-бетда).

Қўшнимиз Аҳмад буванинг уйи тепаликда бўлгани учун ҳовлиси, айвони бизникидан кўриниб турарди. У якка ўзи яшарди; қаердадир олис шаҳарда жиянлари бор деб эшитгандик-у, аммо биз уларни кўрмаганмиз. Ўнг оёғи оқсоқ, хассага таяниб юрадиган бу чол эртадан-кечгача дарвозада ўтириб нос сотарди. Дадам ишдан келиб, баъзан мени носга чиқарарди. Аҳмад бува менга кўзи тушиши билан «қанча нос» деб ҳам сўрамас, ўзи билиб ҳовонча қоғозга нос ўрай бошларди. Ёнида олд оёқларини узатиб, думини гажак қилиб олган ити ётарди. Барбоснинг қорни ва кўзларининг четигина оқ, қолган жойлари эса тарғил эди. У олд оёқларига бошини қўйиб мудраб ётса ҳам биров келиши билан дарров жон кириб ўрнидан турар ва думини қисиб меҳмонни табриклаган бўларди. Кейин бирдан дуч келган томонга чопиб қолар, ҳар хил бурчакларга бориб ўзича нималарнидир ҳидлаб кўрар, буталар орқасида анчагача йўқолиб кетар, орадан бироз вақт ўтгач яна пайдо бўлиб, Аҳмад бувадан нос олгани келган кишига жилпанглаб, хушомад қила бошларди. Мен унинг одамга қараганда ёниб турадиган сарғиш кўзларини яхши кўрардим. У худди гапингизни тушунадигандай сизга диққат билан тикилиб турарди-да, бирдан тағин итлиги тутиб кўча ўртасига чопиб чиқар, кўчанинг гоҳ ўнг, гоҳ чап бетига ўтиб, думини кўтариб олганча худди бир зарур иши бордек ҳамма ерни искаб чиқарди...

Лекин Аҳмад бува «Барбос» деб чақирса борми, ўша заҳоти ернинг тагида бўлса ҳам шатир-шутур буталар орасидан ёриб чиқиб, тозалаётган суягини ҳам ташлаб, шамолдек учиб келарди. Аҳмад бува чақирган пайтда у дунёдаги ҳамма нарсани унутар, бутун борлиғи эгасининг ихтиёрига ўтар эди.

Кун иссиқ дамларда Аҳмад бува сал наридаги катта тут дарахтининг соясига пўстак ташлаб, ёнбошлаганча пинакка кетарди. Шунда Барбос ҳам гўё эгасининг кўнгли учун қилгандай, ариқ лабидаги қалин ўт устига чўзилиб, мудрай бошлар эди. Аммо кимдир «Аҳмад бува» деб чақириши ёки Аҳмад буванинг ўзи нимадир дейиши билан Барбос шарт ўрнидан сакраб турар, оловдай чақнаган сарғиш кўзларини эгасига қадаб, унинг ҳар бир буйруғини ўша заҳоти тушуниб олмоқчидай, қулоқларигача диккайиб кетарди. Гоҳо қувончи ичига сиғмаётгандай ўзидан-ўзи сакраб, ўзича акиллаб Аҳмад бувига суйканиб эркалик қиларди. Бировнинг меҳрини қозониш учун унга нимадир яхшилик қилиш зарурлигини мана шу ит ҳам аллақандай илоҳий бир зийраклик билан билганини айтинг!..

Бу гапларнинг бари кўз ўнгимга Аҳмад бува ўлгандан кейин келди. Ундан аввал эса «итдака ит-да» деб, умуман унга эътибор бермасдим. Аҳмад бува кутилмаганда қишда ўлиб қолди. Қўни-қўшнилар, қишлоқ мутасаддилари уни тушдан кейин дафн этишадиган бўлишди. Биз дадам бошлиқ бутун оиламиз билан чиқиб, дастёрчилик қилиб турдик. Мен айвоннинг ўнг томонидаги Аҳмад бува ётган уйга киришга қўрқдим-у, аммо оғилдан бир неча марта ошхонага майда ўтин ташидим, товоқ-қошиқларни ювишга сув олиб келдим. Оёқ остида ётган паншаха, эски кетмон, чўлтоқ супургини йиғиштириб қўйдим. Барбос эса нуқул атрофимда айланар, ҳар замонда ўзидан-ўзи инграганга ўхшаш овоз чиқарар, совуқда дир-дир титраб, ошхонага товоқ-қошиқ олиб ўтганимда «бирон нарса бериб қолармикин» деб кўзлари илҳақ бўлиб турарди. Раҳмим келди; чўнтагимга қўл солсам, хайрият, бир бурда нон бор экан. «Ма, ма» деб узатдим. У «тош чиқаряпти» деб ўйладими, аввалига думини қисганча беш-олти қадам нарига қочди, кейин нонлигини кўриб, югуриб келиб тумшуғини чўзди. Кўзлари чақчайиб-чақчайиб, худди бошқа бир ит келиб нонини тортиб оладигандай, ириллаб-ириллаб жон-жаҳди билан еди-ю, кейин тилини ялаганча яна менга мўлтайиб тураверди...

Аҳмад буванинг яқин кишиси йўқлиги учун дадам менга кичкина хасса тутқазиб, белимга қийиқ боғлаб, «олдинда боргин» дедилар. «Бувангсени яхши кўрардилар. «Мирзаҳмат, шу ўғлингдан бир нарса чиқади, ичида олови бор, бир ерда туролмайди. Шу тушмагурингдан, мана кўрасан, одам чиқади», деб яхши ният қилар эдилар, савобини олгин, болам. Сен ҳам Аҳмад бувангнинг ёшига етгин», дедилар елкамни силаб.

Ҳеч кими йўқ бўлса ҳам, Аҳмад буванинг ўзи яхши одам эмасми — мозорга чиқаришда қаҳратон совуққа қарамай, назаримда бутун қишлоқ кўчиб чиқди. Мендан олдинда Барбос кетяпти. Худди иши зиқ одамдай баъзан хафсала билан илгарилаб, баъзан нималар биландир алақишиб, орқада қолади. Аҳмад буванинг жасади ерга қўйилганда ҳам у бир четда шу ишларнинг барини зийраклик билан кузатиб турди, одамлар гўрга тупроқ ташлаётганда эса кўзи кетмонда, гоҳ кетмоннинг ерга урилганига, гоҳ тупроқ бориб тушган жойга қарайди...

Фотиҳадан кейин ҳамма гув этиб қўзғолди. Мен «Барбос, Барбос» деб чақирдим. У жилпанглаб ёнимга келиб, анчагина мен билан ённа-ён кетди. Кейин бирдан думларини гажак қилиб, бошини баланд кўтарганча ҳозиргина келган томонимиз — мозордаги янги қабрга тикилиб турди-да, тўсатдан ўша ёққа қараб чопа кетди. Кетма-кет чақирганим билан барибир фойдаси бўлмади.

Дадам елкамга қўлини қўйиб:

— Ҳафа бўлма, ҳали келади ўзи,— дедилар. Кимдир худди «ух» тортгандай: «Ит вафодор бўлади», деб қўйди.

Уйга қайтиб келганимизда ҳам сабрим чидамай, қайта-қайта ҳовлига чиқиб, нариги тепаликдаги мозорга қарай бошладим: Барбос Аҳмад бува қабри атрофида ҳамон нималарнидир искаб, чопиб, тўхтаб, яна чопиб, яна тўхтаб, мақсадсиз бир тарзда изғиб юрар эди.

Ўша куни ярим тунда ҳамма уйқуга чўмган пайтда, мен сандал четида ётганча кўзим юмилмас эди. Тўсатдан хунук бир увуллашдан юрагим шувуллаб кетди. Ҳатто сандалнинг бир ёғида ётиб аллақачон пинакка кетган дадам ҳам бу овоздан чўчиб уйғонди ва бошини кўтариб ташқаридаги қоронғиликка қулоқ сола бошлади. Бир неча дақиқа ўтиб, ўша хунук овоз яна такрорланди. Шунда дадам: «Нима бало, бўри оралади шекилли», деб ўринларидан турдилар-да, кийиниб, оғил эшикларини кўздан кечириб қайтдилар. Энди уй эшигини беркитишлари билан бояги увуллаш тағин қайтарилди. Дадам «ёпирай» деб яна ташқарига чиқдилар. Мен ҳам дадамга эргашдим. Кун совуқ бўлишига қарамай ҳаво очиқ, ташқари сутдай ойдин эди. Шу сокинликни бузиб Аҳмад бузаники томондан яна ўша увлаш эшитилди. Бостирма томига чиқиб олиб совуқда чўнқайиб ўтирган Барбосми ёки бўрими... бошини осмонга кўтарган қўйи туриб-туриб увлаб қўярди. Дадам жаҳлланганларидан қаттиқ овоз билан: «Барбос, Барбос!» деб чақирдилар. Ит ўтирган жойидан шаҳд билан туриб, том бўғотига яқин келди, олов кўзларини ялтиллатиб, бизга бироз қараб турди-да, кейин қорларни шовуллатганча Аҳмад буванинг ҳовлисига тушиб кетди. Уйга кириб энди ётишимиз билан яна увлади. Шунда дадам: «Одамзотми, жонворми, суянчиғи бўлмаса — қийин», дедилар. Ўша кеча туни билан Барбос бўридек увуллаб чиқди. Мен ухлаёлмадим...

Бора-бора Барбоснинг увлашлари аста-секин камайиб, ўзи эса ҳамма чиқариб бераверган ювиндиларни ичавериб, салда семириб кетди. Лекин барибир ора-сира бир хуруши келиб қолганда, туни билан бўрига ўхшаб увлаб чиқар, қўшниларни ухлатмас эди. Ярим йиллардан сўнг итнинг ўзи ҳам кўринмай қолди; ўлдими, бошқа ерларга дайдиб кетдими— ҳеч ким билмасди. Фақат қўни-қўшнилар ҳар замонда Барбоснинг вафодорлигини худди афсонадек мақтаб қўйишарди...

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

МАРКАЗИЙ КОММЕРЦИЯ-РЕКЛАМА ТАШКИЛОТИ

„ОРБИТА“

РЎЗҒОР РАДИО АППАРАТУРАЛАРИНИНГ МОДЕЛЛАРИНИ

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

ОКЕАН 209

Янгиликлар, ахборотлар ва музика оҳангларининг бепоён кенг океанига қўлда кўтариб юриладиган «Океан—209» транзистор радиоприёмниги жуда яхши мослаша олади.

Приёмник ўзининг юксак сезгирлиги ва аъло даражада тўлқинларни аниқ ушлай олиши билан ажралиб туради. Унда исталган 8 диапазоннинг ҳаммаси (ДВ, СВ, беш КВ ва УКВ орқали энг олис радиостанцияларнинг эшиттиришларини ҳам тиниқ-равшан тинглаш мумкин.

Айни вақтда УКВ диапазонида частоталарни топиш автоматлаштирилган. Озиқланиши универсал — электр тармоғидан ёки «373» типидаги 6 элементдан қувват олиб ишлайди.

Баҳоси — 136 сўм.

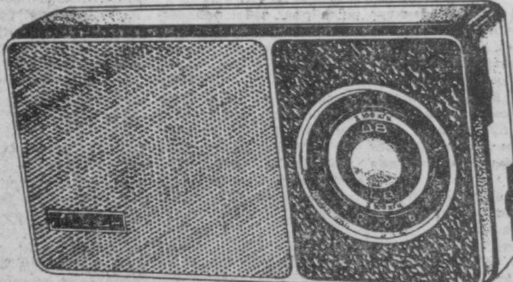

СЕЛГА 405

Агарда Сиз ўзингиз билан сафарга «Селга — 105» кўтариб юриладиган транзистор радиоприёмнигини олсангиз, йўлингиз жуда яқин ва мароқли бўлади.

Радиоприёмник иккита ДВ, СВ диапазонига; думалоқ мослаш шкаласига, кучланишининг автоматик бошқарувига эга.

Баҳоси — 32 сўм 97 тийин.

ЭЛЭКТРОН 716

Оламнинг бутун чиройи ва ранго-ранг гўзаллигини кўз олдига келтиришда Сизга «Электрон—716» рангли телевизори ёрдам беради.

Телевизор экранининг ҳажми диагоналига 61 см. Телевизорга наушникларни, магнитофон, видеомагнитофонларни улаш мумкин.

Баҳоси — 680 сўм.

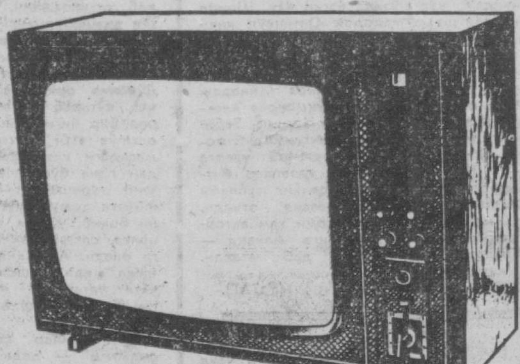

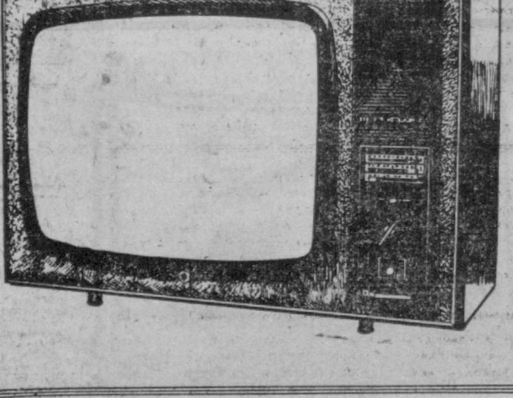

РЕКОРД В 312

Рекорд — боқийлик. Рекорд — пишиқлик. Рекорд — шуҳрат. «Рекорд — В—312» телевизори. Унинг афзалликлари билан танишинг: экранининг ҳажми — диагоналига 50 см;

Товуш каналининг чиқиш қуввати — 1 вт;

массаси — 29 кг;

Баҳоси — 200 сўм.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IV да **Ун учинчи раис.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17/IV да **Шодлик ва лирика кечаси**, 18/IV да **Шодлик ва лирика кечаси.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/IV да **«Отилмаган ўқ».**

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА— 17, 18, 19/IV да **Ургатилган айиқлар аттракционининг хайрлашув гастроллари.**

КИНО

17 АПРЕЛДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«НАЙРАМДАЛ — ДЎСТЛИК» — **Фестиваль.**

«ЙИЛ БОШИДА»— **Дружба.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ТУШИНГИЗГА ҲАМ КИРМАГАН» — **Қозоғистон** (тоқ соатларда, телефон 35-24-92), **Дружба** (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07), **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли** (тоқ соатларда, телефон 53-65-87), **Лисунов номли** (17, 19, 21.00).

«ЁНИНГДА ҚОЛИШИМНИ ИСТАСАНГ»— **Қозоғистон** (жуфт соатларда, телефон 35-24-92), **Искра** (18, 20.00, телефон 29-14-59).

«МЕРСЕДЕС» ТАЪҚИБДАН ҚОЧМОҚДА» — **Дружба** (жуфт соатларда, телефон 66-15-75), **Ҳамза номли** (жуфт соатларда), **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«ЭКИПАЖ» — **Ғ. Ғулом номли** (17, 20.00, ўзбек тилида).

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

17 АПРЕЛЬ— ЖУМА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Эртак ҳузурида меҳмонда», «Қудуқ ёнидаги подачи». Телевизион бадиий фильм премьераси (ГДР). 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 Ф. Лист асарларини РСФСРда хизмат кўрсатган артист В. Горностаево ижро этади. 19.50 «Ҳамдўстлик» телевизион журнали. 20.25 Марказий телевидение экранида биринчи марта. «У ерда, уфқ ортида». Бадиий фильм. 1-серия. 21.30 «Время». 22.05 «У ерда, уфқ ортида». Бадиий фильм. 2-серия. 23.10 «Дунё воқеалари». 23.25 «Оқшом тароналари».

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Леопольд лақабли мушукнинг қасоси». Мультфильм. 18.30 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Шанбалик тўлқинида». 19.00 М. Қориёқубов номли Ўзбек Давлат филармонияси «Лазги» ансамблининг солисти М. Баҳриева куйлайди. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Оловли касб кишилари». В. И. Ленин томонидан ёнғинга қарши курашиш учун давлат томонидан чоралар кўришни ташкил қилиш ҳақидаги Декрет имзоланганлигининг 63 йиллигига (рус.). 20.30 «Ахборот». 20.50 М. Ашрафий номли Тошкент Давлат консерваторияси шарқ музикаси кафедраси студентларининг концерти. 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Янги қаҳрамонлар». Қашқадарё область, Баҳористон район «Ўзбекистон» совхозининг директори Н. Рустамов ҳақида телеочерк. 22.20 «Театр учрашувлари». 23.30 Кўрсатувлар программаси.

18 АПРЕЛЬ — ШАНБА

Бутуниттифоқ коммунистик шанбалиги

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Ота-оналар, Сизлар учун». 10.10 «У ерда, уфқ ортида». Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар. 12.20 «Ҳаракат хавфсизлиги учун». 12.50 Хоккей бўйича жаҳон ва Европа чемпионати. Финал группаси қатнашчилари матчи. 3-давр. Гетеборгдан олиб кўрсатилади. 13.25 «Қуёш хазинаси». 14.25 «Спортлото»нинг 16-тиражи. 14.35 Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 15.05 «Дунё воқеалари». 15.20 Шанбалик кундалиги. 15.35 «Ҳайвонот оламида». 16.35 «Халқаро мавзуларда суҳбат». Суҳбатни КПСС Марказий Комитети халқаро ахборот бўлимининг мудири Л. М. Замятин олиб боради. 17.20 Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик кунига. Санъат усталарининг Владимир Ильич номли Москва электр-механика заводидаги концерти.

19.30 Хоккей бўйича жаҳон ва Европа чемпионати. Финал группаси қатнашчилари матчи. 3-давр. Гетеборгдан олиб кўрсатилади. 20.20 Экранда— кинокомедия. «Дон Диего ва Пелагея». 21.30 «Время». 22.15 Хоккей бўйича жаҳон ва Европа чемпионати. Финал группаси қатнашчилари матчи. Гетеборгдан олиб кўрсатилади. 00.15 Янгиликлар.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Янгиликлар. Шанбалик кундалиги. 10.10 «Дўстлик тароналари». СССР халқларининг қўшиқлари ва рақслари. 10.40 «Апрель гулханлари», «Мусобақа», «Бизнинг уй». Ҳужжатли фильмлар программаси. 11.35 «Бугун — Ленинча коммунистик шанбалик куни». Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йиллиги номли Тошкент тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасидан репортаж. 11.55 «Кинoредакция почтасидан». 12.40 Чолғу куйларидан концерт. 13.30 «Шахмат мактаби». Разрядлилар синфи. 14.00 «Мультипанорама». Болалар учун кинокўрсатув (рус.). 14.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Олмос». Телевикторина. 15.35 Шанбалик кундалиги.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20. Мультфильм. 18.30 «Янгроқ қўшиғим, парвоз эт!». «Санъат байрами» республика конкурси лауреатларининг концерти. 19.30 «Ахборот». Ленинча коммунистик шанбалик ҳақида репортаж. (рус.). 19.45 Телевизион миниатюралар театри. 20.30 «Ахборот». Ленинча коммунистик шанбалик ҳақида репортаж. 20.50 Ленинча коммунистик шанбалик қатнашчилари учун концерт. 21.30 Москва. «Время». 22.15 «Олий мақсад сари». Бадиий фильм. 1-серия. 23.25 Мамлакат кучли теннисчиларининг турнири. «Динамо» теннис стадионидан репортаж (ёзиб олинган). 23.55 Кўрсатувлар программаси.

М. Қориёқубов номидаги Ўзбек Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

18 АПРЕЛЬ СОАТ 18.00да

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ «ХАНДА» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

ШЕРҚЎЗИ ҒОЗИЕВ, ИСМОИЛЖОН ТУРДИАЛИЕВ, НАСИБА ЭГАМБЕРДИЕВА, МАСТУРА ФАЗЛИДДИНОВА, ЎЛМАСХОН НУРМАТОВА, ЗУҲРА ҒОЗИЕВА, АЪЗАМ ҒОЗИЕВ, АКБАР ЙЎЛДОШЕВ.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани МАМАСОЛИ ХОЛМАТОВ ва МИРЗАҲОШИМ КЕНЖАЕВ олиб борадилар.

«ХАНДА» ансамблининг бадиий раҳбари — ШЕРҚЎЗИ ҒОЗИЕВ.

Музика раҳбари — НОЗИМ ЖАББОРОВ.

БОЛАЛАРГА — ЁЗГИ ПОЙАФЗАЛЛАР

СИЗЛАРНИ 17 АПРЕЛДАН 21 АПРЕЛГАЧА ЎТКАЗИЛАДИГАН «ТАШОБУВЬТОРГ»НИНГ 7-МАГАЗИНИДА БОЛАЛАРНИНГ ЁЗЛИК ПОЙАФЗАЛЛАРИ САВДО-КЎРГАЗМАСИГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ.

Савдо-кўргазмасидан Сиз Чирчиқ, Янгийўл, Қўқон, Самарқанд пойафзал фабрикалари ва Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси ишлаб чиқарган пойафзалларни сотиб олишингиз мумкин:

Ерқин рангли гусарча туфличалар (размерлари 10,5 дан 13 гача);

Турли хил ранг ва фасонлардаги туфлилар, сандалетлар, (размерлари 13,5 дан 16,5 гача);

Туфлилар, сандалетлар, сандаллар (размерлари 17 дан 22 гача);

қиз болаларнинг ёзлик туфлилари (размерлари — 21,5 дан 24 гача):

ўғил болаларнинг полуботинкалари, сандалетлари (размерлари 22,5 дан 24 гача).

21 АПРЕЛЬ КУНИ СОАТ 15.00 ДА ХАРИДОРЛАР КОНФЕРЕНЦИЯСИ ЎТКАЗИЛАДИ.

САВДО-КЎРГАЗМАСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳар, Новомосковская кўчаси, 17-уй (3, 22, 23, 29-трамвайларнинг «15-шаҳар касалхонаси» бекати; 4,5-троллейбусларнинг «Старт» стадиони» бекати).

«ТАШОБУВЬТОРГ».

«ЎЗТОРГРЕКЛАМА» ТЕЛЕПРЕССАГЕНТЛИГИ.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат —33-57-02, бўлимлар: партия турмуши—32-53-66; саноат—32-53-83; қурилиш— 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83, совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари —32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56- 81; ахборот—33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-55-32; хатлар —33-29-70; эълонлар бўлими —33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94: нашриёт телефон станциясининг навбатчилари—33-90-50.

17 АПРЕЛЬ, 1981 й. Р— 01937. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64581. В—2303. 7